

Бібліотека МАН 2024

Весняний легіт

Весняний легіт

Творчість юних літераторів – переможців
та учасників обласного конкурсу
2024 року

Львів - 2025

ББК 83.3. (4 Укр)

В 27

В 27 Весняний легіт : Творчість юних літераторів – переможців та учасників обласного конкурсу 2024 року. – Львів, 2025. – с.

До книжки увійшли твори юних авторів – переможців та учасників обласного конкурсу.

Відповідальна за випуск:

Іванна Бородчук

Упорядник:

Христина Стефанівна Волощак,

керівниця літературної студії «Галиця» КЗ ЛОР «Львівська обласна

Мала академія наук учнівської молоді»

ISBN 978-966-134-022-9

ПЕРЕДМОВА

*Поетами стають лиш ті, хто не справляється із кількістю емоцій
І з всім отим, що їм побачити лиш вдасться.
Сум заплетений косою в кожнім кроці,
Але чому ж тоді я зараз відчуваю щастя?*

Ковальчук Катерина,
учениця 11 класу
Бродівського ЗЗСО №2 Золочівського району

Творчість – це те, що приносить радість, яка є особливою мудрістю, сходинкою до щастя, яке народжується у слові.

У збірці «Весняний легіт» зібрано найкращі поетичні, прозові, драматичні твори переможців обласного конкурсу юних літераторів Львівщини імені Зоряни Гладкої, які вирізняються оригінальністю та неповторністю висловлювань думок та почуттів, демонструють уміння переосмислювати побачене, виділяти те головне, що хвилює, не залишає байдужим.

Юні поети та прозаїки прагнуть до гармонії розуму й серця людини в її стосунках із зовнішнім світом, у кожного є щось особливе, своє, виражене через поетичний світогляд і притаманний творчий почерк, уміння чути, бачити та відтворювати у слові пережите. Тому така багата палітра тем та образів. Тут пейзажна та патріотична лірика, події російсько-української війни, роздуми про сенс життя, поета та поезію, непрості ситуації, що трапляються на шляху кожного, дружба та перші почуття, рідні звичаї та традиції.

Приємно дивують авторські новоутвори такі як землезмерзлі руки, темновелюрно, тротуарно-бордюрно, мобільно-змовклі, дрото-вусами, білохризантемний спогад, дощеспрошена вулиця, щасливо-зелений та ін.

Порівняння та асоціації свідчать про досить високий інтелектуальний рівень юних авторів. Поетичні та прозові рядки збірника свідчать про тонке сприйняття світу, про небайдужість до всього, що оточує та хвилює людину.

Автори перебувають у постійному творчому натхненні. Вони шукають цікаві нові образи, символи: "усенький світ у вирій відлітав", "утомлене сонце на крилах птахів", "ми імідж нескорених кіборгів творимо", "промінь світла все одно забіжить у львівську кам'яницю", "руки вітру намазані кремом" тощо.

Безумовно, у творах юних майстрів слова можна помітити деякі ритмомелодійні огріхи чи метричні недоліки, певні лексичні неточності. Навіть відомі поети та письменники мусили пройти свою учнівську стежину, шліфуючи майстерність художнього вислову. Віримо, що творчий вогник переможців конкурсу не погасне, а спонукатиме надалі розвивати свій творчий потенціал.

"Пернаті крила знову кличе вирій, Колотить барви осінь стоколірні..." (*Нірода Юліана, учениця 10 класу Бориславського ЗЗСО І-ІІІ ст. № 3 Дрогобицького району*). Так, відлітають у ирій журавлі в надії знову повернути у рідний край із легким весняним леготом веселиками у рідному небі. Тож зичимо юним авторам зрости із

леготу у сміливий, сильний та мудрий вітер художнього слова, яке зачаровує, підносить, вселяє надію та окрилює.

Марія Деленко,
членкиня Всеукраїнського
літературного об'єднання
"Письменники Бойківщини"

Мішина Марія
 учениця 11 класу ліцею «Сихівський» м. Львова
 вихованка літературної студії «Джерельце»

***

Військовий приїхав до міста,
 Де блакитно рояться авто.
 На торбинці блищить «Merry Christmas»,
 У ній лялька з бордовим бантом –
 Доці на свята все ж визнайшов,
 Несе в землезмерзлих руках.
 Нарядились вітрини. І сніг пішов.
 Всюди пальта спішать на жінках.
 Всюди пальта спішать – не гармати,
 Не до бункерів, а до крамниць.
 Де ж поклав він ключі ті від хати
 Рік тому між грілок та рушниць...?
 «Хух!» – вийшло парою з подихом –
 Дзвенять у найглибшій кишені.
 Боже, там пахло порохом,
 А тут – хвоєю і печеням.
 Будинки мигають фіранками,
 Невже він колись тут жив?
 Морозом порізаний, хрещений танками,
 Який він тепер чужий.
 Йому вже по сльози остаточних звісток
 і хвилинних побачень.

Його трирічка пішла у садок,
а він і не бачив.

Чому тільки стріляти тепера совісно?
Він іде і не думає про це голосно.
Сутінь стелиться темновелюрно,
Миколайково пахне льодяником,
Він вчиться ходити тротуарно-бордюрно
Під руку з червоним різдвяником.
Його пізнає лампа в під'їзді,
Він школярсько лічить сходінки.
Просякнуті домом наскрізно
Сініють мультики та ялинка.
Військовий каже, що більш не відтулить
від себе мокрих і рідних щік.
Там ночі, там міни, там танки і трупи,
Тут – його Новий рік.
Тут кохана з малою при вечері сміються.
Лякаються раптом.

Сирена упала вовчиськом в подвір'я з страшного затакту.

Очі трирічки стають важчими за автомати.
Він залишиться потім.
Не відпустить пізніше.
І їде її захищати.

ХУДОЖНИК

Жовті трамваї, як гусені,
Повзають Львовом змоклим.
Лоскочуть туман дрото-вусами,
Возять душі мобільно-змовклі.

Долі, нарізьблені вікнами,
 Мчать повз станції в подорожниках.
 У склі дід з молодими повіками –
 Наречу тебе, діду, художником.
 «Та чому саме ним?» – здивуєшся.
 – Бо у тя капелюх крилатий!
 Хмурна вулиця, дощеспрошена вулиця.
 Дідів погляд старий і крилатий.
 Промальовує змучені ганки
 У засмішені злотом осоння,
 Звеликоднює чистим фіранки,
 На фіранках – батьківські долоні.
 І все, що буденне й сиве,
 Чомусь завжди йому золоте.
 У вікно діду плачеться злива –
 Він дивиться сонцем на те.
 І не вміє сказати, чом дуже
 Йому ганки ці літом тремтять.
 Ти стоїш коло нього байдуже,
 Згори зиркаєш, як на дитя.
 Знову думку в мережу звужуєш:
 Девайси, крінжі чи шмаття...
 В тебе очі молоді й запилюжені,
 А у діда – старі й крилаті.

ПАННА

Смеркало. Панна ткала полотно,
 Мережила синявими нитками.
 Стрїчала бабця внуцю: «Холодно!»

Замерзла, донь?» – і пахла пиріжками.
 Й усенький світ у вирій відлітав,
 Як бабця загортала в одіяла,
 На кухні про щось пухкала плита,
 А панна ткала, ткала, ткала, ткала...
 Невпинно шила при настільній лампі,
 І де ж вона знайшла в туманностях столи?
 Слони і зайці всілись на канапі
 І чаєм запивали гостину в дітвори:
 Хвалив ведмедик пластикові кекси,
 А яблучні – пригрілися в духовці,
 Приїхав тато, радо гавкав песик...
 Все ткала панна. І ховалось сонце.
 Торкала ледве пальцями арфістки,
 Вплітала осінь, зронену з-під вій.
 Загусла тиша: на дверях повістка.
 Збирала мама, замість школи, в бій.
 Як сутінь затиснула йому долю,
 Як студінь обпалила їй слова...
 І тільки липа про щось квиліла тополі
 І тільки панна ткала, ткала спроквола –
 То нічно-ніжно, то здригались руки –
 Тоді ж темнілося чиєсь пусте вікно,
 Бо навіть скло чорніє від розлуки!
 Яке живе і чесне полотно!
 Вмикались люстри – і було щасливо.
 А як гасились – опадало листя.
 І нитка барви виспілої сливи
 Прогаптувала сихівські обійстя.
 І хтось в цю хвилю ділиться душею,

А хтось у ній гострить на інших ікла,
 Хтось марить про Нью-Йорки і Бродвеї,
 А хтось в цей вечір просто миє вікна.

І я там є, і зморений підручник,
 Й чийсь білохризантемний спогад літечка,
 Біда, любов, свободний і заручник,
 Й між ними тільки стіни – ниточки.

Чи то смеркалось вже надворі,

Чи то у панни стекла туш...

А певне, підглядали зорі,
 Як десь в захмареній коморі
 Все ткалось полотно поволі
 Здомашнено-прозорих душ.

*«Завтра на цій землі
 Інші ходитимуть люди,
 Інші кохатимуть люди,
 Добрі, ласкаві й злі.
 Сьогодні усе для тебе —
 Озера, гаї степи...»*

Василь Симоненко

***

Руки вітру намазані кремом,
 як у матері перед сном.
 Це ж ми зараз минаєм, напевно,
 я і день , і зелений слон —
 як смішинка моєї видумки,
 як жаринка моїх словоблуд...
 Як я ці абрикосові димки

на волоссі у сонця люблю!
Ліс заварює обрій в черлене
так, як я шипшиновий чай.
Провесною сиплеться небо –
вічне й секундне, хоча
доки житиму тут, запевне,
небо буде тільки моїм,
як слоник щасливо-зелений,
як щасливо-далекий Крим.
А як впаде крапля остання з мене
життєвого літо-дощу,
я притулю веселкою небо
і люблячи відпущу.
А поки хай цвітуть абрикоси
на обрях земних вій.
Вітер руцями гладить коси,
мої думи гудуть, як оси,
минає усе
й наминатись не в змозі,
цілий світ концентровано мій!

ВЕДМЕДИКОВІ СНИ

У шепоті настільної лампи,
в фіюлетах загадки кімнати,
на м'якенько застеленім ліжку
плюшевий ведмідь сидить.
За стінкою чайник свистить.

Тремтливо кімната мовчить.

Ведмідь видивляється нишком,
переддивно дихає книжка.
Вимкнув хтось чайник. Ведмедик не спить.
Все слуха, як цокає стрілка,
жовкне дитяча грілка,
і як на нічному пероні
утомлені чекають вагонів,
так ведмедик очима-гудзиками
і віддано-сонним бантом
поруч з домашнім котом
кожним стібочком і вузликом,
стишивши зовнішню «музику»,
захворів. Хронічний чеканнєвий симптом.
Йому кожна ніч новорічна.
І він, як дитина дворічна,
з гірляндовим в очах сподіванням
чекає чиїсь піжамні штанці,
когось з м'якістю у руці,
когось з запахом засинання
і довірою казкочитання.
Хто притулить його, трошки заляпавши в молоці.
Ведмедику треба бути чиїмось,
в подушках виглядати за кимось,
чекаючи тінь на стіні,
на м'якенько застеленім ліжку,
у переддивнім диханні книжки...
Необхідно йому і тобі, і мені.

Шайда Юрій

учень 11 класу

Львівської академічної гімназії
при НУ «Львівська політехніка»

вихованець літературної студії «Галиця»

ЗАХІД

(уривок)

*І сказав йому Ісус: Вклади меч свого назад до піхов,
бо той хто за меч береться, від меча і загине.*

(Від Матвія 26:52)

– Наша оборона слабне, – розітнув повітря голос лорда Бернарда, маршала при дворі, – ми усі це розуміємо.

– Ми відрізані від світу, Ваша Величносте, – сказав Еммануель, королівський радник. – Камерарій каже, теперішніх запасів продовольства, з урахуванням потреб всього замку, не вистачить і на один місяць. Припаси, звісно, не надходять, а те, що є, розходиться з надзвичайною швидкістю. Закінчується вода. А от рувенійцям припаси надходять стабільно. Ми перестали обстрілювати їхні вози, щоб зекономити боєприпаси.

– Ті кляті рувенійці добре укріпились перед замком, – продовжив Бернард. – Понавикопували паралелей... Частокіл поставили, павільйони.. Кажуть, їм привезли якісь заморські бомбарди з розривними ядрами, здатні пробити п'ятиметрову кам'яну стіну!

Бернард стукнув кулаком по столу.

– Нам бракує бойового духу, – сказав він рішучим голосом. – Лучники наче з хреста зняті. Дві години назад обвалилася заборолла на Південно-східній вежі. Хід до бастіону під нею заблоковано. Втратили трьох людей, дві гармати десь під завалами. А біля бастіону рувенійці уже накопали свої кляті «зиг-заги». В наших планах було звести там наші «протиапрошні» укріплення, поки ті пси не підійшли занадто близько, та без вежі і бастіону наших робочих просто пошматують. Ми як той моллюск

без мушлі. До речі, ядра та бомби теж закінчуються, залишаються хіба фальконети. Загалом, справи не найкращі. Я все сказав.

– Ті укріплення вже нічого не дадуть, – почувся тихий хриплий голос герцога Фрідбурна. – Я чув, вони уже біля підосви гласису.

– Добре, у нас спеціально для цього є бочки з порохом і щойно добудовані машикулі, – перервав герцога Бернард.

– Бочки не допоможуть, вони понакривались шкірою і роблять підкоп вглиб мурів, аби висадити їх у повітря. Якраз під тою вежею. Та й, думаю, вони не дурні і уже з'єднують підкоп з четвертою паралеллю, – відповів Фрідбурн.

Герцог глянув на короля. Його лице здавалось стомленим і байдужим.

– Також рувенійці пробували підкотити вінеї до воріт, паралельно обстрілюючи солдат на центральній куртині шротом. Причому, стріляли з третьої паралелі, солдатам це нічого б не зробило, проте атакуючі надіялись, що це їм дасть змогу проскочити. Їх ми нашинкували, проте я веду до того, що непевність нашої оборони останнім часом зростає.

– Потрібно ужити якихось заходів, – підсумував Еммануель, перевівши погляд на короля. Настала тиша.

Жорж сидів у просторій напівтемній залі за довгим столом, на кріслі з темного дуба, підперши однією рукою голову, і дивився на спорожнілий келих, що самотньо стояв перед ним біля читальних окулярів і якоїсь книги. На нього дивились з десятків блідих лиць, освітлюваних тьмяним світлом свічок у сріблястому канделябрі. Бліді лица уважно вдивлялися у обличчя їхнього владики, намагаючись щось там для себе знайти, і послухно чекали, що скаже король. Жорж зітхнув.

– Ви всі чекаєте моїх слів... Так, ніби ці слова зможуть щось змінити. Ви чекаєте, коли я прийму якесь радикальне рішення.. Я не хочу й думати, що це може бути за рішення і чим воно може обернутися не тільки для нас усіх, а для всієї держави... Та зараз становище зовсім інше, ніж тиждень назад. Там... – Жорж піднявся з крісла і показав рукою на вікно, за яким виднілися мури замку. З-за них піднімалися клуби диму від вогнищ, що їх розвели нападники, які зараз мирно сиділи за дерев'яними укріпленнями і часточками у своїх павільйонах і готувалися до

вечері. – Там нас ніхто вже слухати не буде. Всі кроки, які можна було зробити раніше, вже зроблені, їх не повернеш ніяк. Тому поки що ми будемо робити те, що й робили – оборонятися. Закінчується вода – п’ємо вино, хоч ми й так більше вина, ніж води п’ємо, закінчуються ядра – заряджаємо усе що попаде під руку, кидаємося камінням, ножами, землею...

Жорж зробив паузу і глянув у вікно. Вечоріло. На валганзі зовнішнього муру простягалася лінія з мішків та ящиків, що відігравали роль укріплень, гармат, сіна, що служило стомленим солдатам за постіль, та самих стомлених солдат. Деякі з них стояли на позиціях з луком у руках, деякі відпочивали прямо на кам’яній підлозі, жуючи твердий хліб, що не знати скільки лежав у підвалах замку. Трохи лівіше виднілась вежа з розгромленим верхнім ярусом, що тепер являв собою купу кам’яних брил і дерев’яних уламків, які, крім ходу до куртини, завалили ще й частину бастіону знизу. Уламки потроху розгрібала група людей, пробуючи розблокувати шлях.

– Ваша Величносте! – звернувся до короля Еммануель.

Жорж дивився, тримаючи руки за спиною, у вікно.

– Ваша Величносте! – повторив радник, трохи підвищивши голос.

Жорж нарешті відволікся від перегляду вояцької рутини, і перевів погляд на Еммануеля. В зморшках на лиці володаря читалась стомленість і зневіра.

– Пробачте моє невігластво... Але є ще невирішені питання... І ще деяка інформація... Я вирішив залишити її наостанок, щоб не захмарити ваш осяйний розум. Це стосується вашого старшого сина, Емріка.

– Я знаю, як звати мого сина, дякую.

– Авжеж знаєте... Тож... Він мав разом із полком зайти ворогу в тил, обійшовши Тавілон, та підтримати нас. Вони зупинились поблизу Шерцлайтського лісу, поставили табір. Але вночі їх зненацька накрили артилерією, почався хаос, потім прибігли дві рувенійські роти мечників, оточили табір, зайшли всередину і перерізали всіх, хто чинив опір. Емріка також.

Жорж важко опустився на крісло, не змінивши вираз свого обличчя. Еммануель опустив очі...

Ковальчук Катерина
учениця 11 класу
Бродівського ЗЗСО №2 Золочівського району.

Я З ТОБОЮ ГОВОРЮ

Я говорю з тобою рефlekсами,
 Поемами зрання, казками на ніч.
 Огортаючись всякими сенсами,
 Що породжують в тілі параліч.

Я говорю з тобою навпомацки,
 Може бути, в темряві сховались інші лиця.
 Твої слова також німі, миттєві проблиски.
 В розумінні моїм це полин і пшениця.

Тому я німо і ледь впевнено говорю далі.
 Бо все, що в мене є – чийсь поради й я.
 Видряпуючи істини ті на металі,
 Істинна з них лиш одна.

ЗАБУВАЮЧИ НЕЗАБУТНЄ

Відтак, я знімаю кофту, скидаю рюкзак.
 Дивлюсь у небо, де не пролетів жоден літак.

Забуваю минуле й те, чого ще нема.

Забуваю маршрути, міста, імена.

Я спішу забувати, та якось повільно.

Розмито, незграбно, чуть божевільно.

Торкаючись деталей, торкаючись основ.

Торкаючись пальцями місць, де варто зупинити кров.

Торкаючись страху писати ці слова.

Торкаючись невідомості, сплетеної у дієслова.

Шукаючи табличок «вихід» і «вхід».

Торкаючись того, чого не слід.

Торкаючись крапок, сполучників, ком,

Жертвуючи заради цього власним сном.

Торкаюсь того, чого нема,

Стаю прозорою на подобу скла.

Щоб з легкістю в тіло входило сонячне світло,

Щоб виходило так само легко, ледь помітно.

Забувати можна лише, створюючи щось нове.

Але воно лиш із пам'яті зітреться, а з душі не пропаде.

ПРО ПОЕТІВ

Те, що словами не скажеш, можна лише написати:

Перерахувати літери і сповнити сенсом.

Поетами стають ті, кого заставляють мовчати.

Поетами стають ті, в кого відбирають герци.

Поети – ті, в кого душа сповнена суму,
Адже про хороше багато не напишеш.
Поети – ті, кого щоночі душать думи,
Бо їх досі болить. Бо їх досі колише.

Журба переплітається з епітетами й комами.
Папір з чорнилом, сльози з телефонними нотатками.
Фантазії і спогади на пару з втомою,
Гіркою римою й морозом між лопатками.

Поетами стають лиш ті, хто втратив.
Чи то себе, сім'ю, чи друзів, чи кохання.
І все, що їм лишається – мовчки писати.
Поети не дають відповідей. Вони ставлять питання.

Поетами стають лиш ті, хто не справляється із кількістю емоцій
І з всім отим, що їм побачити лиш вдасться.
Сум заплетений косою в кожному кроці,
Але чому ж тоді я зараз відчуваю щастя?

Бойчак Надія

учениця 11 класу СЗШ №65 м. Львова

ВІТЕР

Перехожі несуть слова на плечах,
 У кожному дотику та повітрі.
 І коли звужується їхня гортань,
 Починає говорити вітер і його віття.
 Відслідковує усі кроки та рухи,
 Просякнуті надіями та сенсами.
 Вони, як незнайомі кожному люди,
 стають все меншими і меншими.
 І зазирає до палаючих вікон,
 Де все одно вирує темрява.
 Вітер не розкаже чому і про що,
 Говорить з живими та мертвими .
 Приходить на дахи старих домів
 Зі стертими свідоцтвами і лицями,
 Де пачка непрочитаних листів
 Подиху ніколи так і не отримала.
 А вже коли горло стає сильнішим
 І м'язи зміцнюються, як дерева,
 Вітер призупиняє своє гілля ,
 Щоб із дахів вийшли молоді поети.

ЗИМА

Зима починається, коли застигає серце.

На віях з'являється перший холод.

Він зупиняється, падає й терпне,

Не перериваючи безкінечне коло.

Я одягну рукавиці, щоб не відчути,

Щоб не обпекти твою ніжну шкіру.

Цей холод, як небезпечна отрута.

Яка постійно приближає до прірви.

Що тепер грітиме твої думки й мрії?

Вони німіють через небесну вату.

У просторі між нами забагато снігу.

Я залишусь ,щоб його прибрати.

***

Ліхтарі мене обпікають малюнками.

Я намагаюсь не впасти у яму між твоїми ключицями.

Знову гіпнотизують міста сутінки,

Ділячи землю навпіл із людськими зіницями.

Кісточки пальців стиснуті, як гілля.

Крихкість руйнує усе, до чого торкається стіна.

Ця тишина знищує і змиває тіні,

Коли вони ламаються, разом із ними ламаюся я.

Всі потребують зупинок чи перерв.

Мої ноги з самого початку чомусь рухались назад.

Я повертаюсь, тому що кінець

Ніколи не може вмістити в себе правильні слова.

Вовчук Єлизавета
 учениця 11 класу СЗШ №68 м. Львова
 вихованка літературної студії «Галиця»

ЯК НЕ ЗАКОХУВАТИСЬ

Як попри весь цей біль і втому,
 Розбите серце та набряклі очі,
 Ну як, скажи мені на повний голос,
 Як не закохуватися у тебе знову?
 Не плакати ночами в ліжку,
 Не бити кулаками в стіни,
 Чому, скажи мені ти, при розмові
 Сюжет щасливий уявляю знову?
 Пісні Caraldi досі у плейлисті
 А серце плаче, душу розриває сповна...
 Тому, що все життя і до останніх низів
 люблю тебе єдиного мого ЖИВОГО.
 І ненавиджу за усі ці вчинки,
 за зраду і розбиті мрії.
 Але душа не прихова сюжети
 І сни з тобою в пам'яті лишила.
 Як я любила, сонце, очі твої
 І мріяла, щоб в них дивились наші діти...

ПОЧУТТЯ

Із сну у сон тікали ми,
Палали почуття і все, що ми хотіли.
Кохали, сяяли, літали в мріях,
Спадали водоспадами гірськими,
Промінням сонця сяяли щораз,
Як наші імена по світу вірусилась.
Не вірили, що скоро втратимо
Цей погляд неймовірний, запальний.
Щодня, щоночі, у цю мить
Горіти полум'ям уміли,
Та біль нас швидко загасив.

Костецький Матвій

*учень ІІ класу ліцею «Личаківський» м. Львова
вихованець літературної студії «Галиця»*

КОЛИ ПРИХОДИТЬ СВЯТО

(уривок)

*«Життя безцінне, але люди ставляться так,
ніби є щось цінніше»
Антуан де Сент Екзю Пері*

Сьогодні все аналогічно також як і вчора чи тиждень тому. Та ж парта, клас, вчителька, яка люто сварить за кожен огріх. Ну й однокласники, які постійно дістають їй заважають нормально вчитися.

Марко Груша підвів сонний погляд на берегиню науки, що стояла коло дошки і щось писала по ній крейдою.

– Отже, діти, – сказала вона, – розгортаємо підручники на сто сорок сомих сторінці, параграф – шість.

Марко байдуже розгорнув книгу, котра має дарувати радість і знання, проте для нього це був запеклий ворог. Зрештою, як і для більшості учнів.

Взагалі хлопчик протягом восьми років навчання в школі ніколи не халтурив. І це справді так.

Старанно виконувати завдання для нього було чомусь, як справа власної честі і гідності. Коли вчителька питає, він завжди знає, що відповісти.

Якось Марко дав списати своєму однокласнику, Ігорю, котрий був за всіма ознаками його розуміння, крутим хлопцем, якого всі бояться. Списане завдання врятувало Ігоря від батькового ременя за чергову двійку, тож він пообіцяв, що якщо

хтось зачепить Марка Грушу – буде мати справу з ним. І якби не це, то приходив би Марко додому у синцях.

Взагалі, життя його не пестило. Тата, якого Марко дуже любив, зняв кацапський снайпер у Марїнці. Для нього це був черговий вдалий постріл і новий плюстик у нотатнику мішеней, а для Марка – зник цілий всесвіт через кілька грам свинцю і маленького слугу імператора. З того часу для Марка ніби все довкола втратило кольори, коли він стояв над могилкою із синьо-жовтим прапором і надписом «Вічна пам'ять». Хоча, крім Марка і мами, про нього особо ніхто й не знав.

Мама завжди твердила сину:

– Не ховайся в собі. Живі думають про живе. Сумніваюся, що тато хотів би цього для тебе.

Вона намагалася зберігати оптимізм, хоч сама мама постійно перебивалася на з роботи на роботу, а зарплати її вистачало заледве на хліб. Тому Марко постійно ходив у латаному одязі і зі старим, як світ, рюкзаком. Через це з нього постійно сміялися школярі...

Марко позіхнув і втупився поглядом у сторінки підручника. Він і так знав, що там пише, однак вчитися у ногу з рештою мусів всеодно. По закінченню цього довгого, нудного уроку Марко згріб усі свої підручники і зошити до сумки. Застебнув її і пішов геть із класу, навіть не прощаючись із ніким. Хоча почути “па-па” від нього бажаних не було. Зовсім. Всі, кого знає Марко, гуртувалися компаніями як у класі, так і поза ним. Разом роблять вигляд, що вчать. Разом тікають з уроків, ходять на футбол чи просто проживають роки свого безцінного життя. Так робили схоже всі, окрім Марка. Він завжди був один. Звісно, у нього була мама, проте хлопчик всеодно почувався самотньо. Марко пройшов коридором, заповненим уцент учнями, і вийшов до роздягальні. Там на дерев'яному старому вішачку висіло його спорядження. Тепла куртка, шапка, рукавиці й чоботи. Звичайний зимовий набір, до якого хлопчик завжди ставився негативно. Марко неохоче натяг на себе важку, грубу куртку, китиці мохнатого капюшона якої постійно лізли в очі. Ноги запхав у чоботи, а руки в рукавиці. Рюкзак хлопчик закинув собі на спину, після чого вирвався зі школи надвір.

В обличчя йому вдарив холодний, кусючий вітер. Ноги знову потонули у снігу мало не по самі коліна. По тілу сипнули холодні дрижаки і хлопець знітився. Додому йому ще плентатися і плентатися, тож Марко сильніше натяг шапку на голову й з відчаєм почовгав уперед.

Дорогу він знав, як свої п'ять пальців і міг пройти навіть із закритими очима. Усе тут йому знайоме, аж занадто. Хоч тут тротуар був розчищений від снігу і ноги вже не потопали у нових й нових порціях холоду. Марко підняв погляд, аби перейти через пішохідний перехід. Все, далі можна знову втупитися в землю. Тим часом вітер знову й знову шарпав його шапку і перішив сніжинками по обличчю. Хлопець скривився й відмахнувся рукою. Така боротьба з невидимим ворогом тривала доти, доки Марко нарешті на досягнув своєї мети. Звичайна багатоповерхівка височіла в біле небо, світлячи своїми віконними рамами й облупленим під'їздом. На лавці коло входу зараз, на щастя, ніхто не сидить. Хоч якийсь позитив. Хлопець втомлено проволік свої ноги східцями темного коридору й, байдуже клацнувши ключами у замковій щілині, завалився до квартири. Зачинив двері і опустився на невеликий диванчик, зняв шапку й видихнув.

Все, кусючий вітер нарешті залишився там і вже не б'є по обличчю. Марко скинув чоботи, куртку, рюкзак, переодівся.

– Ма-а-а-ам! Я прийшов.

Хлопець зайшов до маленьких ванної кімнати, де вистачало місця тільки для пральної машини, умивальника, унітаза й душової kabіни.

На невеличкій кухні його вже чекала мама. Вона сиділа за столом, на трохи відсунутому кріслі і нерухомо дивилася кудись уперед. Перед нею стояла миска з супом, до якого, по всьому вигляду, жінка не торкнулася ні разу.

– Мам, я вже прийшов. – Сказав хлопець і сперся об стіну на порозі.

На цей раз мама ніби виринула з якогось сну і швидко розвернулася до сина. Вона усміхнулася, хоч на її обличчі можна було прочитати тільки сум. Вона підвелася, щось постукала посудом на кухонному столі й вже за мить поставила поруч з собою обід. Марко всівся на крісло й підсунув тарілку до себе.

– Як ти? – Почулося від мами...

Василишин Надія

*учениця 11 класу
ліцею №1 ім. І. Франка м. Дрогобича*

ПРИБОРКАНА СМЕРТЬ

(уривок)

Останній гарячий літній день. Птахи пролітають над домітками, не зважаючи на те, що відбувається там. Сонце в zenіті безжально обпікає всі живі створіння, що не знайшли для себе схованки. Прохолодний вітерець робить цю нестерпну спеку лагіднішою. Вулиці моторошно спустошені, залишилися тільки ті, хто сховався в тіні чи під дашком магазину.

Із парку доноситься шелест листя, а деякі жителі біля своїх будинків підкошують газони, заставляючи алергіків вигадувати новий маршрут, щоби не чути запаху свіжоскошеної трави. Безхмарне, кришталево-чисте небо є водночас неймовірним краєвидом для ока й нестерпністю для всіх вуличних працівників.

В одній із багатьох побудованих в містечку дев'ятиповерхівок тихо сиділи у своїх квартирках стомлені люди. Заховавшись від гарячого сонця під вентилятором чи кондиціонером, насолоджувались смачним, прохолодним морозивом. Лиш одна думка про те, що на вулиці царює матінка спека, змушує міщан відходити якнайдалі від вікон та ховатися якнайкраще. Кожен займається своїми справами, і ніхто навіть уявити не може, що просто в них над головами коїться бажане самогубство.

Золотаві промені падають на соняшникові локони, а друг вітерець продовжує гратись ними. Два акуратних блакитних топази, ті самі сестри неба, спостерігають за чимось нереальним. Витончені риси обличчя та тоненький носик тільки додають елегантності невизнаній графині сьогодення. Мармурова сорочка розвивається з поривами вітру, танцюючи свій власний танець, а граційні ніжки босі стоять на

холодному даху. Ще зовсім юна леді, неначе та берізка польова, що тільки розцвіла, заворожує погляд і відлякує душі. Дихання сповільнюється, і стають все більш небажаними останні хвили життя. Здалеку доносяться завивання сирен, як заглушлива соната самогубців, що вічно переходить з піано на форте. Ця какофонія звуків кожен раз була, є і буде приємною для розбитого серця.

– Височенько... – пролунав нізвідки басовий голос.

Чоловік, перехилившись, спостерігав за поліцейськими машинами, що під'їхали вниз. На жаль, він не зміг привернути увагу дівчини, що так палко вдивлялася в порожнечу. Проте, помітивши ноги, що звисали просто попереду, юна леді, врешті-решт, таки зосередилась на цьому літаючому феномену. Класичний діловий костюм, який одягає кожен чоловік на побачення зі своєю роботою. Смоляне волосся хаотично вкладене на правий бік. Яскраво виражені скули, сильні руки... Ніщо з того, що найперше впадало в око, не привертало такої великої уваги, як ці загадкові очі. Дві гранатові перлини гіпнотизували своєю славою і могутністю. Лише один погляд, що мимоволі гнав холод по спині, міг змусити всіх пасти в ноги величному хазяїну. Це єхидно усміхнене обличчя доповнювали такі ж беземоційні коштовні камінці, що дивилися зверхньо та зацікавлено на свою ціль.

– Збираєшся стрибати? – не відводячи погляду, спитав завислий у повітрі чи то ангел, чи то демон.

– Так... – ледь чутно відповіла йому самогубниця.

– Хм... Поліцейські практично розклали свій рятувальний матрац і, мабуть, уже піднімаються на дах. Навіть якщо ти і ступиш вниз, тебе все одно врятують. То для чого це все?

Відповідь не змусила себе довго чекати.

– У мене в кишені лежить ніж, – зронив її холодний голос такі ж холодні слова.

– Я в будь-якому випадку хотіла в повітрі перерізати собі сонну артерію.

– Вау, – це здивування було щире, а розказаний план – неочікуваний. – Вперше зустрічаю красуню, яка настільки б хотіла своєї смерті. А план – ідеальний, жодної можливості вижити, хвалю. Як же ж тебе звать, моя смертна Хел?

У цих морських очах не було жодної іскорки надії на життя, а погляд уже не шукав жодного порятунку. В цьому океані болю надзвичайно легко потонути, а вона уже давно захлинулася в ньому.

– Лав Клайрен... – може, це і було ім'я, дане їй при народженні, але в її тоні точно не було чути й нотки гордості чи любові до нього. Лише зневага.

– Яка краса. І вигляд, й ім'я. Ну і чому ж така принцеса захотіла вкоротити собі віку?

– Як ти літаєш?..

Здивованість – перше, що відчув до цієї холодної крихітки невідомий гість. Це дівча не таке, як попередні його жертви. Ні страху, ні сліз, ні навіть божевілля. Байдужість і холод створили цей прекрасний витвір божества.

– Тобто тебе цікавить тільки те, як я літаю?

– Так, – не порушуючи зорового контакту від початку до кінця, вона все глибше вдивлялася у свого співрозмовника, не знаючи, що ж у ньому такого особливого.

– Ха. Зазвичай перше, що я чую, – це крик чи питання «Хто ти такий?», але за весь час ніхто мене не спитав, чому я літаю, – примруживши війки та єхидно усміхнувшись, додав: – Хто ж ти така?

Нізвідки взялося сяйво позаду Лав, яке безжально розірвало вибудований місток спілкування. Архангел захисник, що вічно слідкує за кожним наступним кроком дівчини. Розправлені крила готові в будь-яку хвилину врятувати свою підопічну...

Вагиль Олександр

*учень 11 класу ЗЗСО №87 ЛМР імені Ірини Калинець
вихованець літературної студії «Галиця»*

ВЕРШНИК ГРИФОНА

(уривок)

Отже, пригоди починаються!

Володимир проснувся і, зібравшись, пішов на роботу. Він не дуже любив її, але був радий хоч такій, бо знав, що іншу отримати важко. Сьогодні йому треба було рознести чимало листів. А начальник, який не дуже любив Володю за спізнення і певні невдачі, мав ліпший настрій, ніж зазвичай. Це був шанс проявити себе і, можливо, збільшити собі зарплату. Тому Володя поставив собі за мету: рознести всі листи до обіду. Всього п'ять годин на декілька районів. Все мало піти добре. Так і було. Проте сталась одна загадковість. Коли вже час доходив до обіду і Володя йшов серед гурту людей, раптом його штовхнув трохи нижчий чоловік. Він був у капюшоні й довгому середньовічному пальті. Обличчя Володя не розгледів, але відчув, що той засунув руку в сумку з листами. Це означало, що він міг вкрасти чийсь лист! Незнайомець моментально розчинився серед гурту людей. Володя швидко перевірів сумку. Всі листи були на місці. «Як добре!» – подумав він. Але в сумці з'явився новий предмет! Це було тяжке, кругле, залізне тіло. На ньому красувалась майстерно вирізьблена голова орла. Принаймні Володі здалось, що це був орел.

Володимир не зволікав довго. І тому швидко розніс листи, що лишилися, і пішов до начальника. Коли він зайшов у поштове відділення, то здалека побачив, як за столом, що утворював «мініюфіс», сидів начальник. Навколо було багато місця й

утворювалась мало не зала. По ній активно ходили люди. Такий «стіл-мініофіс» був не один. Їх стояли декілька в ряд. За кожним хтось сидів, і до кожного хтось підходив: або брав листи для розношення, або отримував зарплату. Стіни цієї кімнати мали вікна, що починались, від висоти одного метру, і аж під стелю. Вікна не вели на вулицю, а, радше, відокремлювали від коридорів, через які можна було пройти до менших офісів, які знаходились на інших поверхах і до кабінету директорів. По суті, стіни були напівскляні. Та це і були радше пластини скла, обрамленні дерев'яними рамками. І вся зала теж мала по кутах дерев'яні колони, і таким же чином, тобто різьбленим деревом, була прикрашена стеля. Начальник Володимира пив каву і щось дивився у телефоні.

– Ем. Пане начальнику! – сказав Володя, хоча пізніше трохи пошкодував.

Річ у тім, що начальник аж ніяк цього не очікував. І з переляку розлив каву прямо на новеньку сорочку.

– Ет! Володимире! – прокричав він, – Ти дивися, що накоїв. Як я тепер цілий день тут просиджу у засвиняченій сорочці?!

– Мені дуже шкода. Але...

– Твоє «шкода» нічого не змінить! Шуруй додому!

Після слів начальника все стало гірше, ніж було. Володимир, ідучи до виходу, краєм вуха почув ще декілька фраз.

– Тьфу ти! І що ж я тепер скажу дружині? Ліпше б він завтра не приходив.

* * *

Володимир лежав у ліжку цілий день. Більшого провалу в нього ще не було. Думаючи про свої сьогоднішні події, він раптом згадав про залізне тіло в сумці. Він дістав загадковий предмет і розгледів його детальніше. Почав думати раціонально:

– Так. Предмет важкий, залізний із вирізьбленою головою орла.

Він торкнувся голови орла і...

Оп! Це скринька! Голова натиснулась, наче кнопка. Усередині була рукописна записка. Ось, що там було писано:

«Володимире!

Завтра відбудеться важлива зустріч. Є одна розмова.

У лісі тобі все поясню.

На тебе всі надіються.

Пам'ятай: ти не самотній».

Підпису не було. І не було «P.S.» або прохання знищити це, як тільки прочитаєш. А отже, автор розумів, що звичайні сучасні люди не зможуть йому зашкодити. Це не міг бути розіграш. Скриньку не було можливо зробити самому. Та ще й в теперішні часи. Принаймні, таку складну і добре виконану роботу, для жарту, точно ніхто не виконав би. Отже, все серйозно. Але Володимир вирішив це відкласти на потім, оскільки сонце вже сіло. Отож він заснув...

Губанова Анна-Марія

*учениця 10 класу Львівської правничої гімназії
вихованка літературної студії «Галиця»*

***

Я ділю свій світ на двох:

для себе і маленької дівчинки.

Вона проросла в мені-дереві, наче мох,

і простягає до сонця рученьки.

Мала не платить орендну плату,

натомість приносить крадену вишню,

запроторює страх у дзеркальну палату

і понад усе ненавидить тишу.

Дівчисько часто ловить мене при польотах,

але ніколи не приходять у сні.

Щастя записане ручкою в її щойно вивчених нотах,

і стіни мої для неї уже затісні.

Я ділю свій світ на двох:

для себе і маленької дівчинки.

Я проросла в ній-дереві, наче мох,

я простягаю до дзеркала рученьки.

***

Жалили струмом необережно,

палили вразливі звуки,

безликі, заховані в шафах залізної,

розлиті по столу сполуки.

Помилки витерто гумкою поспіхом,
 стікають картини воском,
 каються рідше дорослі з придигом,
 каються чужі відголоском.
 Вміти потрібно не просто бути,
 поки нейрони живі рефлектують.
 Вміти потрібно бути звуком,
 а там буде чути...
 і там нас почують...

ДІМ

(сонет)

Це черешня на балконі,
 рідна тиша б'ється в скроні,
 щастя й горе пережите.
 Це не те, що можна вшити.

Це коли зима зігріє,
 а любов не сутеніє,
 в стінах спогадів сплетіння –
 перше в домі тупотіння.

В снах ловлю
 свист живого вітру.
 Закрию тривоги світу,
 стану щитом, щоб
 серце берегло дорогу,
 яка веде мене додому.

***

Ти мій пісок на долонях,
мій картковий будинок,
мої слова не сказанні.
Ти не просто людина.
Ти мої стіни і ноти,
води крайня склянка,
і моя парасоля,
і прочитана мантра.
Ти – не просто займенник,
я не автор для тебе.
Ти не просто людина.
Ти Людина, для мене?

***

Ми реінкармовані із власних проєкцій мозку,
ми плід своєї мовчазної уяви,
ми з глини і шторму себе зліпили,
і нам завжди байдуже на деталі.
Ми все ще боїмось, ховаємось від грому
і з помилками вміємо кохати,
ми дихаєм киснем, зірками і небом,
ми пишем про істину коротко.
Крапка. Крапка. Крапка.
Крапка. Крапка. Кома.

Федьків Анна

учениця 10 класу

ОЗ «Мостиський ЗСО №1 I-III ст.» Яворівського району

ГРОЗА

Вірш присвячено всім загиблим у Грозі

Що відрізняє живого від мерця?

Жар серця,

деколи вміння

чіткіше вимовляти слова;

живий може ховати

у своїх кишнях любов

і декілька грамів

срібла.

...Мені знову не вистачає

твого лиця,

світла,

випроміненого твоїм

(більш) альтовим голосом.

Із пам'яті зникають

останні дні літа,

залишаються біблійні цитати

й дев'яностий псалом.

...Утомлене сонце засинає

на крилах птахів,

на куполах придорожніх
церковок та капличок.
Сонце сновигає нашими
вулицями та домівками,
ховає у свої кишені
Біблію та словники,
вітри –
некеровані та скажені.
Між нами ходить Божий син,
із Йордану виходять покійники.
...Осінні ночі, як почуття,
насправді такі безпомічні,
такі нескінченні.
Багато болю, багато втоми,
але й так багато любови,
й так мало пам'яті...
Саме тому я пишу
та прославляю тебе,
не згадуючи твого імені.
Ми говоримо про війну,
навіть не вживаючи
цього терміну.
[«Я там був»,
«Я його знав»,
«Я колись там жила».]
З'являються шрами –
фізичні й душевні,
повторюються одні й ті самі слова,
у повітрі застигають нові –
невимовлені, невагомі.

Царство Небесне, –
каже Ісус, – належить дітям
і тим, хто помер у грозу.

Зустріньте мене тепліше
наступного разу.

Тепер слово надаю
небіжчикам і пророкам.

Уважно слухають пророків мерці,
опісля – пророки мерців.

Кожен із вас
доєднається згодом до нас,
питання лише – коли? –
промовляє один із них.

Посмішка відбивається
тінню на його лиці.

...Просто це життя –
острів проклятих.

Нас може зігріти
лише любов і сміх.

Тихо падає ранковий сніг.

На похороні читають наступний стих.
На цвинтарі все більше знайомих імен.

Ось вона, невід'ємна частина життя –

с м е р т ь.

Панкевич Соломія
учениця 10 класу
Львівської лінгвістичної гімназії

Сценарій до п'єси

« ОБЕРІГ »

Головні герої:

Дівчина (вбрана у звичайний одяг);

Хлопець Тарас (вбраний у військову форму);

Знахарка, баба Маланка;

Цур (вбраний в темний одяг);

Пек (вбраний в червоний одяг);

Старець.

Другорядні герої:

Подруги дівчини (2 дівчини), вбрані в звичайний одяг;

Хухи (3 дівчинки), вбрані в коричневі платтячка;

Мотанки (5 дівчат + 1 дівчина в намисті, з рукавами-крилами), вбрані в вишиваний стрій;

Вогонь (3 дівчинки), вбрані в чорні легінси + чорні кофтинки з червоно-помаранчевими полотнами.

Дія 1. Вдома в Дівчини.

Сцена.

Три дівчини сидять на килимку і майструють обереги.

Дівчина:

– Так сумно мені, що мій Тарас йде до війська! Війна – жорстока, кінця їй не видно, багатьох забрала назавжди! Так хочеться дочекатися його з перемогою! Усе б віддала, щоб якось допомогти, щоб захистити від куль! Щоб повернувся мій коханий! Тому й майструю оберіг, сподіваюся, що вистоїть мій Тарас, сподіваюсь, оберіг захистить, наче Янгол-Охоронець!

Подруга 1:

– Ти знаєш, як кажуть: там Бога нема на війні. Не думаю, що Янголи допоможуть. Але боронити нашу землю кожен мусить, тому не плач, а оберіг тебе нагадувати буде, можливо, так легше буде пам'ятати, задля кого він стоїть! (обіймає Дівчину) Вистоїть! Не сумнівайся!

Подруга 2:

– А я в обереги вірю! Відтоді, як після обстрілу наша ікона вціліла: вона ж і є моїм оберегом! Але тобі б треба було зробити свій оберіг « сильним ». Бо ікону в церкві святили, а твій оберіг до ранку вже й не посвящать, хіба на полі бою...(задумується). Знаєш, тут недалеко баба-Маланка живе? Кажуть, вона ворожить, зілля варить і усякий приворот знає. Піди до неї: така стара хатка в кінці вулиці, там паркан дірявий, діти бешкетували. Піди! Вона допоможе: оберіг сильним зробить! Чого тобі втрачати?

Дівчина:

– Та я ж що завгодно зроблю, аби мій милий повернувся неушкодженим! А не страшно там, в баби тої? Ти бувала там колись?

Подруга 2 (дивиться на Подругу 1):

– Я? – Ні! Але мені мамина подруга розповідала, що та баба знає все! І може допомогти, коли біда в домі або дитина не спить вночі. Тобто, народна медицина. Кажу ж тобі: з н а х а р к а!

Дівчина (показує подругам оберіг – ляльку-мотанку):

– Ну от! Вже й доробила. А не запізно до знахарки йти? Вже ж восьма вечора!

А завтра вже точно запізно буде, бо відправляється Тарас мій на війну. Хочу йому на прощання цей оберіг віддати. Тож, мабуть, піду до тої баби. Дійсно ж, не в ліс йти і не до нечисті!

Подруга 1:

– Але розкажеш нам усе-усе! Так цікаво, але страшно. Не знаю, чи я б пішла, але ти йди. Це зараз важливо. Зідзвонимося!

Дівчата обіймаються, Дівчина йде з оберегом за куліси, Подруги йдуть в другий бік.

Дія 2. Хата Знахарки.

Сцена.

На лавці сидить знахарка, розкладає трави, ягоди в мішечки. Біля неї на лавці сидить Хуха1, яка їй допомагає. Хуха 2 мете віником по сцені, Хуха 3 сидить на підлозі і витирає ганчіркою глечик. З краю сцени лежить дошка (пори́г). На сцені з'являється Дівчина. Хуха з віником зупиняється перед дівчиною.

Хуха2 (вигукує) :

– Хтось дуже пізно до нас прийшов!

Хуха1 з мішечком підбігає, бере Дівчину за руку:

– Здається, їй потрібна допомога (заглядає Дівчині в обличчя).

Дівчина (довіряючись істотам) :

– Мені до баби Меланки треба. Вона тут живе?

Знахарка:

– Це я , але сьогодні вже пізно справи починати!

Хуха 3(з глечиком):

– Давайте допоможемо Дівчині!

Усі Хухи разом (галасують):

– Допоможемо, допоможемо Дівчині!!!

Хухи ведуть Дівчину до знахарки.

Хуха2:

– Сідай, розповідай!

Дівчина сідає на лаву, у руках в неї оберіг.

Хуха1:

– Що ж, розповідай!

Знахарка уважно розглядає Дівчину.

Знахарка:

– Ну, гаразд, кажи для кого це? (бере в Дівчини оберіг).

Дівчина:

– Оберіг хлопцю своєму зробила, бо йде він на війну. Не знаю, чи правильно, але дуже хочу його захистити!

Знахарка (роздивляється оберіг):

– Кажеш, сама робила? З любов'ю, з добрими намірами? А що ж тоді від мене треба?

Дівчина:

– Кажуть люди, що Ви можете оберегу силу надати.

Знахарка (підсміюючись):

– Люди всяке кажуть. А ти сама віриш і силу оберега?

Дівчина (благально):

– Я дуже хочу коханому допомогти...

Знахарка:

– Ти дійсно підеш на все, щоб його захистити?

Дівчина (впевнено):

– Так, дійсно!!!

Знахарка:

– Щоб оберіг захистив від ворожої кулі, допоміг на війні вистояти, потрібно пронести його через Пекельний вогонь потойбіччя! Не переживай, до ранку ти впораєшся, але справа в тому, що Пекельний вогонь Пеку належить: підступному божку пекла, війни і всякої біди! Пек, він як невидиме чорне світло, і сильнішим стає, коли люди сваряться або війни йдуть. Не злякаєшся? Бо ж Пек має слабкість – він лякливий (сміється).

Дівчина:

– То як мені налякати його?

Хухи перешіптуються між собою. **Хуха1** каже іншим:

– Домашній бог!

Хуха2:

– Бог добробуту, тепла і затишку!

Знахарка до Хух (шикає):

– Тихо!

Знахарка (встає з лави):

– Гаразд! Допоможу тобі, Дівчино! (щось пише на оберезі). Але покличеш його лише тоді, коли Пекельний вогонь побачиш! І постарайся відшукати намисто з дівочих сліз, а як його знайти, ти сама зрозумієш! Ти, бачу, Дівчина хороша. Ну як, не злякала я тебе? (віддає дівчині оберег).

Дівчина:

– Мій хлопець не боїться, тож і я не злякаюся!

Знахарка (підводить Дівчину до порога і каже):

– Йди, дитино, за поріг! Проведу тебе за межу!

Дівчина переступає поріг і зникає (йде за лаштунки). Знахарка і Хухи йдуть зі сцени.

Нірода Юліана

учениця 10 класу

Бориславського ЗЗСО І-ІІІ ст. № 3 Дрогобицького району

**Цикл віршів
«ПОЕТИЧНИЙ ПІКСЕЛЬ»**

ВІЧНІСТЬ

На цій святій землі, під Божим небом,
 В ошатному, мов вишивка, краю,
 Мої брати, як мак зітнутий клéпом,
 Життя здобули вічне у бою.
 Вже другий рік січуть повітря кулі,
 Вже двічі вéсни плачуть на ріллі,
 Колиска з очерету люлі-люлі, –
 Братів приспала у довічнім сні.
 Квітневий ранок допиває роси,
 Жбурляє сонця промені в траву,
 А над братами чорнозему стоси –
 Не подолати променям цю тьму.
 Не вірю, що вгамується з роками
 Бурхливе, зболене, стрімке серцебиття,
 Розсипалося зéрням-колосками
 На пікселі розділене життя.

***

Пернаті крила знову кличе вирій,
 Колотить барви осінь стоколірні,
 Ти вітре, мій товаришу безкрилий,
 Жени негоду звідсіля на північ.
 Степів безлюдних здичавілий колос
 Покірно гне стебло тобі в догоду,
 Чужим вітрам на зло, кричи у голос
 Про тих, хто вже замовк і йде під воду...
 Вдивляйся, вітре, у осінні очі,
 На скронях неба срібноріг біліє,
 Блукають між хатами сни пророчі,
 Роса – перлина в осені на віях.
 В захмарнім морі, темнім, як безодня,
 Над нами мерехтять зірки зів'ялі,
 Крихкі, блискучі, наче скло холодне,
 Смолистої небесної емалі.
 Мій вітре, віджени лиху негоду,
 Нехай біда втікає полем боса,
 Стокільором без остраху природу
 Хай розфарбує цьогорічна осінь.

ДВАДЦЯТЬ ЧЕТВЕРТИЙ МІСЯЦЬ ЗИМИ

Чи мох цвіте, чи стелиться порóша,
 Чи зжовкле листя обшива стежки, –
 Новітній час сиренами голосить,
 Двадцять четвертий місяць йде зими.
 Десь чути грім від вибуху ракети,
 В осерді міста ціль вона знайшла...

Мабуть, нема у всесвіті планети,
Щоб стільки болю на собі несла.
Недавно ще пашіло маком літо,
Зернявіло насінням колоску,
Але зима прибила снігом квіти
І скиби зашкарубли від вогню.
Затягуються шрамами окопи,
А свіжі рани знову на лиці,
Пісень звитяжних вкалічілі ноги
Уста цілують втомлених бійців.
Але в часи скорботні, нескінченні,
Що сповивають блудом забуття,
Душа країни вічна і священна
Укотре навернеться до життя.

ШЕВРОН

В руці шеврон, на ньому два крила,
Напнуті у пільмі, немов вітрила,
На клаптику нового полотна
Крокує витязь. Хмари за плечима.
Ліворуч – скеля гостра і стійка,
Пронизує небесне видноколо,
Сумна могила – постать мовчазна
По праву руку в полі незорім.
Стара могила сіра, кам'яна,
В степу чорніє, спокою чекає,
А спокою не було і нема, –
Понад землею тінь війни чигає.

Крокує воїн, за спиною – ніч,
 А два крила ясніють за плечима,
 Зі злом зустрітись готовий віч-на-віч,
 Він під міцним покровом Серафима.
 Вдивляюся у вишитий шеврон,
 А десь в степах далеких в цю хвилину
 Ідуть бійці і ангел в унісон
 Боронить разом з ними Батьківщину.

ПОЕТ

На чорноземі та росі ланів медових
 Він гартував таланту моноліт,
 В часи важкі відтворював у слові
 Своїх думок безмежний дивосвіт.
 Холодними безсонними ночами,
 Коли перо виводило рядок,
 Поет, неначе пензлями, словами,
 Змальовував глибокий світ думок.
 Чорнильне вістря молотом кувало
 Розлогі літери в римований потік,
 Стирався аркуш, ро́ки пролітали,
 Але слова залишились навік.
 Свої думки нам передав у спадок,
 Мов скарб, для всіх прийдешніх поколінь,
 Поет хотів, аби його нащадок
 Вирощував із них врожай прозрінь.
 Мов Прометей, віддав своє багаття,
 Що за життя було його мечем,

Воно для нас, як зброя, як завзяття,
Адже вогонь запеклих не пече!
Летять роки, пронизані вітрами,
Приносять нам намисто нових днів,
В буремний час крокуємо шляхами,
Прокладеними творчістю митців.

Мирун Юрій
учень 10 класу
Львівської академічної гімназії
вихованець літературної студії «Галиця»

ВОКСПРО

(уривок)

Частина 1

Розділ 1

Зараз видно стрімкий розвиток світу, технологічний прогрес росте в геометричній прогресії. У такій ситуації під питанням стоїть розвиток людського розуму, але, напевно, це не має такого значення, коли людині з її обов'язками допомагають технології.

Значний підйом отримала ідея розвитку нового типу штучного інтелекту, тільки значно прогресивнішого. Це не просто впорядкована інформація, слова повинні мати такий сенс, ніби вони з уст людини. Тобто це створення людського розуму, який знає все, що знаходиться в мережі. Сенсом цієї технології, як і багатьох інших, стала допомога людям. Та й навіть якщо так подумати: а чи є в тому щось погане? Хто його знає, зараз будується зовсім інший світ, де не має місця старим проблемам і цінностям.

Достеменно не відомо звідки з'явився такий концепт, але на озброєння його брали всі, із чого з'являється висновок, що він має цінність і певне підґрунтя, він не є якоюсь маячнею. Уряди бачили тут шалені перспективи, бо те, що приносить просунутий ШІ і є «Мрією» кожної країни. Також інвесторам та різноманітним підприємствам це видавалася вельми цікавою інвестицією і не поганим заробітком.

Не можливо повністю осягнути користі, яку може принести такий проєкт. Фактично, він всесильний, його потенціал здатен зробити з країн третього світу передові держави.

Це змушувало об'єднувати зусилля над розробками. Усіма керував страх, страх опинитися на дні через неквапливість. Складно було передбачити, що станеться, якщо програти гонку, до чого можуть вдатися озлоблені народи, володіючи небаченою до того силою. Це може не тільки збудувати щось на одному місці, а й знищити щось на іншому, зробити це з надзвичайною жорстокістю...

Щодо курсу справ, все було не так очевидно, як може здатися. Гроші не відігравали жодної ролі, рух відбувався з людською допомогою. Народ створював прогрес, а не купка чиновників із грошима. Успіх був у співпраці та єдності.

Складні часи вимагають сильних людей і рішучі дії від них. Саме вони можуть все змінити, відбудують країну з нуля, і зроблять її чимось кращим. Під такий критерій підпала Україна, з її складними воєнними і післявоєнними часами. Люди її не кинули, не повийжджали в пошуках кращого життя деінде. Вони почали відбудовувати свою домівку. І також вони створювали і створили те, що змінило світ...

Карплюк Катерина

учениця 10 класу

Бродівської ЗЗСО І-ІІІ ст. №2 Золочівського району

КАЗКА ДЛЯ МАЛЕНЬКОЇ ДІВЧИНКИ ЗІ СВАТОВО

(уривок)

На околиці маленького містечка, на одній з його маленьких звивистих вуличок серед густої зелені стояв невеличкий будиночок з червоної цегли. Його покрівля була зроблена з листового непофарбованого металу і при погожій днині в металі відображалось небо і, здавалось, що будинок без даху. Крізь високу ковану огорожу пробивались гілки розрослих кущів, створюючи такий собі живопліт. Була середина літа і весь будинок потопав у зелені. Власницею будинку була бабуся Катрі.

Катря переїхала жити сюди з мамою ще минулого року з Великого міста. Дівча пам'ятає його – висотні будинки, широкі вулиці, багато шуму. Згадує дитячий садок, куди кожного ранку водили її батьки, виховательку – струнку жінку, схожу на маму з світлим волоссям, як у самої Катрі. Ще пам'ятає, як збирались до бабусі – Катрю підняли ще зранку і вона сонна зі скуйовдженим волоссячком тре кулачками оченята і пильно вдивляється в обличчя батьків, намагаючись хоч щось зрозуміти. Мама нервово розчісує дівчинку, допомагає одягнутись, поміж тим, складаючи речі у дві валізи. А тато блідий, зі стиснутими міцно устами, відводить очі від своїх дівчат. Наостанку, коли вони з мамою вже сідали у автівку, тато обійняв їх, стискаючи так, що перехопило дух і рвучко повернувся до під'їзду. Вже по дорозі мама втирала сльози з обличчя і дивилась у вікно. Та Катря зовсім не пам'ятає день, який передував їх від'їзду – день, коли вона втратила голос. Від того дня на спомин залишився лише запах гару і пилу, і крик, такий, що заклало вуха. З того часу дівчинка мовчить.

І відтоді вони живуть з бабусею. Хоча дівчинка сумувала за татом, за своїм садочком, але у бабусі їй подобалось. Найбільше Катря залюбилась у бабусин сад. Сад був величезний. Дерев у ньому дивували своєю величністю і міцністю, кущі були розлогі та неймовірно густі. Тут були і яблуні, і сливи, і груші, і височезна черешня прямо під вікнами кухні, і навіть стара абрикоса веселонько шуміла листям біля ганку. А які у саду були квіти! Це було справжнє царство краси! Ось гонорово задерли голівоньки різнобарвні іриси, а там, збоку виглядають сніжно-білі гладіолуси з рожевими серединками- сердечками. Кругом стовбурів дерев вогняними кільцями, висаджені чорнобривці. Різнобарв'я пухнастих айстр та яскравих флоксів милує очі на великій клумбі біля альтанки, оповитій плетючою рожею.

Дівчинка завжди допомагала бабусі поратись у саду. Разом виполювали бур'яни, поливали квіти. Не працювали хіба в дощ. І тоді Катря починала сумувати за татом, за колишнім життям. Одного дня, коли Катрі було особливо сумно, а за вікном насувалась негода, бабуся запропонувала залізти на горище будинку, щоб перебрати старі речі і знайти щось із зеленої і сірої тканини. Саме такий колір тканин потребувався, як пояснила бабуня, для виготовлення сіток. Ці сітки мали велику ціль – рятувати людей.

На горищі було тепло і сухо, пахнуло травами і чимось майже невловимим, таким пряним, і паперовим, наче у бібліотеці, де працювала мама. У великих коробках лежала покладена одежа, речі домашнього ужитку, багато старих підручників з зошитами, списаних акуратним маминим почерком. Бабуся повільно відбирала речі - їх вже назбирався доволі великий мішок – там були старі зелені гардини з золотавими китицями, скатертина, яка вже відслужила свій вік та була пропалена у кількох місцях, і ще якесь дрібне манаття. Катря переглядала вміст найвіддаленіших коробок, які стояли у самому кутку під стріхою з нахилом, і, туди без шкоди для себе, добратись могла лише дитина. Раптом у руки їй потрапив пакунок, загорнутий у старе, добряче вицвіле простирадло. Дівчинка задки виповзла з кутка, притискаючи згорток до себе. Вже потрапивши на середину горища, Катря піднялась і розгорнула пакунок. І, о Боже, у руках в неї опинилось чудове біле платтячко. Що це було за плаття! Все у мереживі, з широкими прозорими рукавами,

отороченими невагомими срібними стрічками, обсіпане блискучими паєтками. Це було плаття для принцеси, плаття мрії. Катруся тремтячими руками приклала його до себе – воно було якраз!

Бабуся сплеснула руками: «А, ось де воно!» Виявилось, що дивної краси одіж, мала свою історію. Коли Катрусина мама була маленькою і ходила в дитячий садочок, це плаття власноруч пошила їй мама для участі у святковому виступі. Часи були тоді непрості, і у них в сім'ї не було зовсім грошей, та дуже вже хотілось потішити маленьку донечку, яка на цей час важко перехворіла і тільки почала оговтуватись від недуги. Тож Катрина бабуся, не довго думаючи, розпорола своє весільне плаття і створила сукню принцеси для маленької донечки.

Катря замислилась, вона дуже хотіла це плаття собі, тож благально глянула на бабуся. Старенька зрозуміла німу просьбу і кивнула на знак згоди.

Цілісінький вечір дівча крутилось біля дзеркала у спальні, приміряючи сукню. Катря уявляла, як вона повернеться до міста, додому, татко побачить її в цьому платті і вони заживуть знову, як раніше – всі разом. Мама дивилась на дівчинку і посміхалась, чи не вперше за увесь час. Вона сфотографувала донечку на телефон і відіслала комусь. Після того пригорнула малу до себе і поцілувала в розпашіле личко.

Щасливе дівча довго не могло заснути того вечора. І коли сон вже почав охоплювати її, до дівчинки донеслися якісь незрозумілі тихі звуки прямо за вікном. Катря спритно схопилась на ноги і навшпиньках підійшла до підвіконня. Під вікном сиділа дивна істота – схожа на кролика і на кота одночасно. Істота спиналась на задні лапки, намагаючись видряпатись на підвіконня. Тваринка була така смішна і мила, що Катря навіть не злякалась, а коли чи то котик, чи то кролик заговорив, то місця для страху вже просто не було від здивування. Тоненьким голоском, ворущачи рожевим носиком, істота звернулася до дівчинки:

– Ти чого так дивишся? Що, ніколи тигерів не бачила?

Катруся заперечливо похитала головою.

– Пардон, пардон, – промурмотіла тваринка, – звісно, звісно, не бачила. І як я міг це упустити? Давай спочатку.

Кроликочіт сів на задні лапки, видихнув і почав свою оповідь...

Веселовська Катерина

*учениця 10 класу
ЗЗСО І-ІІІ ст. смт Новий Яричів Львівського району*

ЧАРІВНЕ МІСТЕЧКО СЯЙВО

(уривок)

Був звичайний осінній день. Листя повільно почало назбируватися на стежках, але ніхто ще його не прибирав. У такий час трава починає втрачати свій насичений зелений колір, але в чарівному містечку Сяйві ще досі природа радувала місцевих людей барвами літнього дня. Тут часто пори року затримувалися надовше. Влітку всі плодибули неймовірно соковитими, а зимою все замерзало й з'являлись візерунки не тількина вікнах, а й на стежках і деревах. Це місце було відоме не тільки унікальною природою, а й людьми, що тут проживали. Їхній одяг був досить звичайний, навіть здавався біднуватим. Та й будинки тут доволі прості. Але особливою була манера поведінки та розвинута уява цих людей. Саме в містечку Сяйві виховувались найвидатніші митці. Не було жодної знаменитої особи, яка б не стала видатною завдяки уяві, що розвинулась під впливом цього чудового міста. Багато учених хотіли дізнатися в чому секрет цієї особливості, але жоден так і не зміг знайти на це відповіді. Дехто говорив, що це завдяки магії, але ніхто ще не довів правдивість такої інформації. Хоча жителі містечка Сяйва це досить мирні люди, але вони були наполегливими, тому завжди могли спокійною розмовою переконати співбесідника відійти від ідеї розгадати загадку цього поселення. Ще з віку немовляти тут виховувалися повага до інших та до самого себе, любов до всього, що створила природа, а також жага до знань. Усі діти з цього містечка були дуже цікавими особистостями, кожен умів щось своє робити краще за інших. Особливо серед

талановитих дітей вирізнялася Беккі – донька відомого художника, що малював казкові пейзажі, і квіткарки, яка вирощувала квіти всіх відомих видів та кольорів. Дівчинка ніби проста, ніхто не помічав у неї особливих вмінь, але це лише вдень. Одного разу, уночі, коли була холодна зима й надворі лютувала хурделиця, в її кімнаті, що знаходилась на другому поверсі, розпалили камін, щоб маленька Беккі не замерзла. Вогонь здавався їй таким веселим і радісним, що вона не могла відірвати погляду від нього. Сидячи біля матері на кріслі перед камином, вона бачила, як він завів танок і кликав її до себе. Тоді Беккі встала і почала танцювати, наближаючись до вогню. Мати бачила це, але не змогла поворухнутись, її охопила любов до нього, і вона просто спостерігала. Жінка зрозуміла, що вогонь їм не нашкодить. Їй здавалось, що він говорить до неї, що не хоче обпикати Беккі, а лиш зігріти та захистити від негоди. У дівчинки розвинулася фантазія настільки сильно, що вона уявила вогонь живою істотою, подібною на дивну тваринку. Раптом її думка стала перетворюватися в реальність. З вогню почала з'являтися куля, в середині якої була жива істота. Виглядала вона як рись: з короткою білою шерстю та крильцями, що були подібні до полум'я вогню. На її чолі була ніби родимка у вигляді червоної квітки. Дівчинка простягнула руку до створіння – і воно потягнулося до неї. Вона промовила дивне слово, давши прибульцю ім'я Фламма.

Беккі створила тваринку з вогню. Її матір була така щаслива й здивована, що просто спостерігала, розуміючи, що вогонь став другом її доньки. Тоді й з'явилась здогадка, що у їх містечку присутня магія. Інакше, чим ще можна пояснити дивну подію, що трапилась з Беккі. Та ось, на диво, Фламма не могла з'являтися вдень, коли сонце яскраво світило й на вулиці було багато людей. Беккі теж боялась за Фламму та ховала її від інших жителів міста, крім своєї матері. Кожен вечір, коли в комині розпалювали вогонь, маленька Беккі створювала уявою Фламму й до самого ранку гралась з дивною тваринкою. Ось настав час дівчинці йти до школи. Там ніхто не знав про секретні вміння Беккі, тому вона вирішила нікому нерозповідати про Фламму. Одного осіннього дня, коли всі діти пішли до школи, Беккі захворіла й залишилась вдома. Вона весь день лежала в ліжку й згадувала історію, яку розповів учитель, про найбільший діамант, камінь, що знаходився в глибокому підземеллі Єгипту. Його

багато років хотіли викрасти правителі різних країн, щоб отримати цю коштовність, а з нею й могутність. Та, зрештою, всіх правителів разом з діамантом засипало через землетрус, який утворив цей дивний камінь.

– Можливо, це означає, що якщо люди використовують щось для збагачення та влади, то ця річ може їх погубити, – роздумувала вголос маленька дівчинка. Як такі багаті люди можуть бути такими необачними, щоб навіть не помітити, що це місце, де знаходився діамант, небезпечно. Деколи жадібність до речей є такою страшною, що позбавляє розсудливості і почуття безпеки!

– Правильно кажеш, я згоден з тобою! – сказав хтось, залазячи через вікно у її кімнату. Це був хлопчик років десяти, не більше. Він тримав якусь скриньку в руках і швидким поглядом озирався, ніби перевіряв, чи за ним ніхто не стежить. Дивний гість підбіг до каміна і раптово зник усередині нього. Беккі здивовано поглядала та на камін, то на вікно, не вірячи своїм очам. Вона так і не зрозуміла, що сталося хвилину тому.

Коли настав вечір, вона таки заснула. Пізніше дівчинка ще довго думала, чи той хлопчик був насправді і чи дійсно він заліз у камін.

– Цікаво, що саме ховав він у цій скриньці? – подумала дівчинка.

Цього вечора Беккі вирішила не викликати Фламму, бо боялась, що хлопчик ще ховався у димарі. Лише ранком, набравшись сил, дівчинка вирішила розпалити вогонь у каміні. Вона переживала, що з Фламмою могло щось трапитись, бо вогонь не розпалювався.

– Можливо, Фламма живе у паралельному світі, і кожен раз, коли я її закликаю, вона втрачає сили або не хоче більше зі мною дружити. Що ж тоді мені робити?

Беккі дуже налякалась, що вона могла виснажити свого друга вечірніми розвагами, але не спішила розчаровуватися, оскільки це були лише її здогадки. Насправді це все було далеко не так. Беккі оглянула ще раз камін, тільки вкотре нічого особливого не помітила. У середині каміна були, як і раніше, недогорілі дрова, багато вугілля та попелу. Він був старим, як і сам будинок...

Стецькович Анна-Марія
 учениця 10 класу
 Судовошинянського ліцею
 імені Тадея Дмитрасевича
 вихованка літературної студії «Галиця»

ВСТАВАЙ, УКРАЇНО!

Плакала... гіркими сльозами,
 Сльози котились по білих щоках.
 За що Україно? Люди лукаві,
 Ненавистю сповнені їхні серця...

Скільки страждань, скільки болю й розлук,
 Невинних життів, що на білих крилах відлетіли до Бога.

Але ніхто не знищить нашу волю,
 Волю свободи, незалежності та перемоги.
 Вставай Україно! Вдягни свою вишиванку,
 У чорну косу барвисті стрічки заплети.
 Я витру твої сльози на світанку,
 Ще трішки, ненько, потерпи...

Ми будем вільними, ми будем незалежні,
 Обов'язково заспіваєм разом гімн.
 Ріднесенька... Ти станеш на коліна
 Лиш перед Богом, більш перед ніким.
 Тільки не плач, усе в житті минає,
 І знов засяє усмішка твоя.

Нам світить з неба сонечко яскраве,
 Нас не здолати, ми не скоримось ніяк.
 Ненько моя, ти сильна й нездоланна,
 Знаю, рани в серці найбільше болять,

Але повір, твоє щастя настане,
Коли знову розцвіте вишневий сад.
Вставай, матусю! Ти вистоїш, ти зможеш!
До справедливості дорога одна,
Ми вірим в тебе! Ненько, ти переможеш,
Вставай, Україно, матусенько моя!

***

В її очах відображалась пустота,
В них не було ні крапельки надії,
Лиш ніч... Холодна... Тиха... Нежива.
Окутувала нездійсненні мрії.
І жах, і сум змішались у думках,
Та сил немає вже їм піддаватись.
Душа побита... Змучена, німа
Немає більше сенсу підійматись.
Та ніч огорне подихом своїм,
Торкнеться серця тихий шепіт листя,
Засне душа під ніжним сяйвом зір,
Лиш погляд буде у пустоту дивиться...

***

Давай станцюємо під світлом ліхтаря?
Поглянемо один одному у вічі
І нас побачить лише темрява нічна,
Заплющить очі...
Розкажи мені, чому тремтять твої холодні руки?
На обличчі спокій неземний,
Сьогодні день нашої розлуки...
Не покидай.
Не покидай мене!

Протягни руку, забери з собою!
Смуток мине, а рана заросте
Високою травою..
У вічній танці затанцюєм ми,
Із вуст твоїх прозвучить останнє слово,
Я все забуду... Все, тільки не ніч,
Коли востаннє я танцювала з тобою.

***

Подих останній.
Скільки сліз пролито,
Чи пам'ятаєш ти себе саму?
Мелодію, слова твої останні
Полинули..
У тишу лісову.
Неначе ліс не бачив домовини,
Неначе він того смутку не знав,
Не пам'ятав тебе єдину,
Твоєї крові не пізнав.
Лиш рух..
Лиш постріл... Крик душі твоєї,
Небаченої до пори ніким.
Погляд пустий, останній й незбагнений.
Та ніч... Той подих... Ліс.
Лиш домовина..
І пам'ять про цей день блаженний.

Левків Анастасія

учениця 9 класу

ЗЗСО І-ІІІ ст. с. Борщовичі Львівського району

ПЛЯМЧИК

Чи існує справжня щира дружба поміж людьми? Так, але це трапляється вкрай рідко, а тим паче тепер. Життя складне, повне випробувань і зневіри, зрад і підлості. Щаслива та людина, яка пізнала справжню любов, піклування і дружбу.

Ця історія бере свій початок у затишному, маленькому містечку в західній частині України. Воно лежить у підніжжі пагорбів і оточене гаями і луками. Така краса довкола, що мимоволі хочеться ставати добрішим і лагіднішим. В цьому містечку живе звичайна галицька сім'я: донечка Наталочка, мама Оксана і тато Роман.

Наталочка дівчинка особлива, не дивовижною вродою чи великою кмітливістю, а глибиною душі. Вона мовчазна і стримана, свої почуття ретельно приховує. Її блакитні оченята ніби і смутні, але мають потаємні блискітки, у яких притихла надія на те, що все буде добре, що щось мусить змінитись, і життя не може бути завжди таким неприхильним до дівчинки. Усі її думки лиш про одне: аби тато перестав пити, аби врешті зрозумів своє ганебне становище і схаменувся. Наталочка вірить у це, бо щоденні насмішки і кпини у школі, зробили її життя нестерпним. Їй інколи здається, що самі стіни насуваються на неї і клас перетворюється у пастку, і всі регочуть із її потоптаних кросівок, старенького портфеля. І так щодня. Цей пекельний час прийшов у її життя після того, як батька звільнили з роботи, він став непотрібним, адже є комп'ютер, який замінив його працю. Батько зневірився, опустив руки, потонув у слабкості і потягнув за собою дружину із донькою. А що ж мама...

Оксана- сильна жінка, вона мов з криці, несе свій хрест самотужки. Їй нема на кого надіятись, вона мусить триматись, аби прогодувати донечку, тримати у домі цей

крихітний вогник затишку і тепла. Її душа нестерпно болить, коли вона бачить сумне личко своєї доні. А як зарадити, як допомогти, як підтримати? І материнське серце відчуло, зрозуміло, віднайшло той ключик до доньчиного щастя.

На вулиці літо, канікули. Ще сьома година ранку, але Оксані не терпиться порадувати свою донечку, тому вона вирішує розбудити її, і якомога швидше побачити усмішку на маленькому обличчі:

– Доброго ранку, пробач, що я змушена тебе так рано будити, але мені вже не терпиться декого тобі показати.

– Що? – з просоння, позіхаючи запитала Наталочка. – Ти сказала, що хочеш мені КОГОСЬ показати?

– Так, дивись.

У мами за спиною ховалась невеличка коробка, і Наталочка одразу зрозуміла, що там щось ворушиться.

– Мені здається, чи там хтось є? – із посмішкою і здогадками запитала дівчинка.

– Відкривай і все побачиш.

Із щілинки коробки, висунувся маленький, мокренький носик. Побачивши це, Наталочка закричала від радості:

– Ураааа! Це ж песик.

– Тихіше, бо розбудиш тата, він ще не знає, що в нашій сім'ї з'явилось поповнення, тому краще іди погуляй із собачкою, а я тим часом розповім про нього татові.

Мама вийшла із кімнати, а Наталочка ще пів години з посмішкою і очікуванням цікавих пригод, дивилась на маленького цуцика. Зрештою, вона зібралась і пішла із песиком надвір.

– Як тебе назвати? – роздумувала дівчинка, і щиро чекала на відповідь.

Аж раптом, вона помітила, що у цуцика на правому оці була невеличка плямка, тому у неї одразу з'явилась ідея назвати його – Плямчик. Це особливе ім'я якнайкраще описувало цього золотистого песика, від якого віяло теплом і сонячними

промінчиками, які зайчиками з'являються на стінах і стають для дітей новою і надзвичайно простою радістю...

Плохих Софія

учениця 9 класу

Добростанського ЗЗСО І-ІІ ст. Яворівського району

ВІЙНА

Війна... Зруйновані житла, зруйновані мрії,

У серце закралась німа безнадія.

Шматує орда мою рідну Україну –

Де було життя – попіл, жах і руїна.

Це Хресна дорога моєї країни,

І перед очима спливають картини:

Розбомблений Куп'янськ, скатована Буча,

Зруйнована ГЕС – панорама гнітюча!

Сплюндровані села, вогні Азовсталі...

В москві за цей «подвиг» хтось має медалі!

У всіх цих місцях жили люди щасливо,

Їм снилися сни, й вони вірили в диво...

Та все в одну мить зруйнували кацапи,

Коли на зорі в нашу вдерлися хату.

За що ти, російський удаваний брате,

Народ український прийшов убивати?

Ти чуєшся в силі, могутній й великий ,

Насправді ти немічний, вбогий і дикий!

Свій хрест наші воїни взяли сміливо

Провадь їх, Всевишній, між кулі живими.

Нехай вони знову обіймуть родини,
 Нехай поцілують чи дочку, чи сина.
 Безумство війни припини, Боже милий,
 Нехай не ростуть серед степу могили.
 Та це ж на планеті так місця багато,
 Чого тобі треба, пропутінський кате!

КРАЇНА НЕСКОРЕНИХ

Ми пишемо кров'ю новітню історію,
 Ми імідж нескорених кіборгів творимо.
 В нас люди із криці, і дух в нас козацький,
 Ніхто не заскоче народ наш зненацька.
 Даєм по зубах ми московському кату,
 За те, що у нашу ввірвався він хату,
 Зітремо із карти рашистську державу
 З орлом двоголовим – мутантом кривавим.
 Стоять наші воїни – ангели світла,
 За нашу Україну й людей всього світу,
 Щоб визволить всіх від ядра тероризму,
 Брехні, шантажу, популізму й фашизму!
 І ми помстимось за скатовану Бучу,
 Підірвану ГЕС і за землю квітучу,
 Що, замість пшениці, засіяна смертю,
 За ночі та дні в вогняній круговерті.
 За батькові скроні, що інеем вкриті,
 За мамині сльози, за сином пролиті,
 За вбитих дітей – бо яким треба бути,
 Щоб звірства усі московитам забути!

Кремлівський сусід все життя під прицілом

Тримає мою незнищенну країну:

Іще козаки болота їм сушили,

А потім в Сибір наш народ вивозили!

А ще геноцид в 33-ому році –

Могили по селах на кожному кроці,

Та ще після того посмів він казати,

Щоб братнім народом його називати!

Історія має чогось нас навчити,

Щоб знов помилок тих самих не робити!

Бо мало співають про червону калину

Й на свято вишивану вдіть сорочину.

Нам треба свідомими й мудрими бути,

Наказів Шевченка й Франка не забути,

Бо через байдужість ми втратим країну,

З торбами батрачити підем в чужину.

Війна... Це страшнішого слова немає,

Це серце у грудях від втрат завмирає,

Це долі зруйновані й втрачені мрії,

Це очі дитячі в сльозах безнадії.

Ми мусимо встояти, мусим здолати,

Щоб спину не гнути й в ярмі не стогнати.

От тільки б ті жертви намарно не були!

Історія вчить – тільки б ми не забули!

Павлечко Богдана

учениця 9 класу

*Красненського ЗЗСО І-ІІІ ст. №2 Золочівського району
вихованка літературної студії «Галиця»*

ЖИТТЯ

У невідоме майбуття
 Їде трамвай, що зветься «Життя».
 Люди тихенько заходять і йдуть,
 Бажаючи водію добру путь.
 Хтось їде зайцем,
 Хтось із компостом,
 Хтось десь на станцію,
 А хтось так, просто,
 Хтось поступиться місцем,
 Хтось зі свого не встане,
 Хтось добре доїде,
 А хтось – погано.
 Та куди ж би доїхало те «Життя»,
 Якби трамвай не мав водія?!
 Але той, хто з'єднаний зв'язком серцевим,
 Виходить лиш коли чує: «Кінцева!»

ПІСНЯ ПРО ЛОСКІТ

А я знаю, що біль приховує усмішка,
 Тепер в мене шанс є дізнатися все.

У захист пішла твоя зброя лиш усна,
Сумління гризе, сумління гризе.
Я свою пір'їнку знайшла на вулиці,
Що з міської птиці впала на асфальт.
Я з першого погляду маленька розумниця,
Та інколи думаю, що я є вар'ят.
Довгим часом стає навіть хвилинка,
І дорослий поводить ся так, як дитина.
Професіонал, та, можливо, ще вчуся.
А я не боюся.
Зіниці розширюються і пульс прискориться.
Є ще такі, що мені не підкоряться?
Хто щось приховує – миттю зізнається,
Та слід лиш на психіці залишається.
Людина не зверне уваги на усмішку,
Якщо та і, справді, приховує біль.
Людині із совістю достатньо лиш голосу,
Який через усмішку благає їй: «Стій!»
Я розфарбую пір'я, що знайшла на вулиці
У веселі, добрі, помічні кольори.
Нехай же негайно у нашій психіці
Стяг же не катський замайорить!
Якщо мене знову назвуть тортурою,
Я не підкорюся їхнім словам.
Нехай усі люди будуть розумними,
Щоб легше пізнати це було вам!
Я розфарбую пір'я, що знайшла на вулиці
У веселі, добрі, помічні кольори.
Хоч я ще маленька, але вже розумниця –
У мені стяг не катський давно майорить.

І, звісно ж, довгою стане хвилина,
 Якщо у цій грі нечесно зіграти.
 Ти ж не є кат, пам'ятай же, людино!
 Навіщо інших тобі мордувати?

СИЛА ПОКАЯННЯ

Людина, що кається, вважають, слабка,
 Але, звісно, ця думка хибна,
 Бо не слабка є людина така,
 Навпаки – ця людина є сильна,
 А слабкою людина є та,
 Що до неї хоч стань на коліна,
 Не простить тобі твого гріха,
 Бо на серці в неї гординя.
 Доведи себе до пуття,
 Не соромся просити прощення,
 Пам'ятай, що це дар – каяття –
 Щедре Боже благословення.

МОЛИТВА

Боже, Ти десь там мене чуєш, я знаю,
 Допоможи, будь ласка, нашому краю,
 Охорони всіх від лихої долі,
 І від тортур, і усякої болі.
 Знаю, ми всі Тебе розпинали,
 Будь ласка, прости і відведи від нас кари.
 Боже, благаю, дай всім по потребі,

Зроби результатом життя в Тебе, на небі.
Боже, будь ласка, дай нам розуміння,
Добру освіту, благовоління,
Щоб кожен із нас: і здоровий, і хворий
Отримував вдосталь Твоєї любови.
Боже, дай мудрість й багатим, і бідним,
Щоб відганяли спокуси всі гідно.
Дай нам, будь ласка, миру до хати,
Щоби спокійно Тебе вихваляти.
І нехай в нас росте нове покоління,
Щоби не створювало людям терпіння.
Щоб у молитві могли всі благати,
Любити, розуміти Тебе, прославляти.
І нехай через гори, рівнини і ріки
Прозвучить: «Слава Богу!» і «Слава навіки!»

Лош Юстина
 учениця 9 класу
 Бродівської ЗЗСО №2 Золочівського району

ДУХ ДОМУ

Він живе тут зі мною в моїй душі, він притягує мене, наче магніт. Притягує до місця, сповненого спогадів і таємниць, істини та волі, мого місця, мого дому. Де панує торнадо життя, яке циклічно повторює усі його періоди: зиму- білу, заповнену, неначе з твору «Вечори на хуторі біля Диканьки», весну -заквітчану та молоду, ранню та пробуджену, як те юне дівчисько, волосся якого розбурхує вітер, літо, наповнене тріскотом вечірнього багаття, осінь – пора клопотів та роздумів, метушні та спокою водночас. Усе це неначе система кровообігу, що йде по замкненому колу, описує моє життя від народження та по сей день на моїй вулиці. Вулиці, яка, як і решта доріг, покрита ямами, та це все настільки рідне для мене, що навіть повітря тут не таке, як в інших, а сповнене ароматами випічки від сусідки, яка відчинила вікно, та перекрикуванням вірних собак, які чекають на господарів. Вулиця сповнена домашньої атмосфери та безтурботного дитинства, де колись ще батьки, а, можливо, бабці з дідусями грали босоніж квача та будували халабуду на дереві. Усі були одним цілим, однією родиною, так і тепер, і, думаю, так буде завжди, тому що в кожного, хто живе в будинку під назвою нашої вулиці, в душі живе той самий дух. Дух дому, який заохочує повертатися сюди знову і знову.

ХТО ТИ?

Хто ти? Чи задавав ти собі це питання? Чи цікавило воно тебе раніше, до того, як ти прочитав цей твір? Тільки не лукав, звісно ,тебе це хвилює, хвилює скільки тобі

жити, як тобі жити, коли настане кінець і чи буде цей кінець тільки для тебе, чи одразу для усіх. Я не виняток, я думаю про це щоночі, перед сном, від перенавантаження паморочиться в голові, але бажання дізнатися щось, зачепитися хоча б за маленьку дрібницю – нестримне. Як то кажуть, завжди є світло в кінці тунелю. Де ж тоді зникло моє світло? Світло, яке б привело до пояснення та відповіді. Його немає, але я не покладаю рук, я думаю, хвилююся, дивуюся, як філософ, кожного разу з'являються нові думки, їхня кількість зростає, стає більше, ніж попередніх, вони ниточками збираються у великий клубок, такий великий, що міг стати блискучою іграшкою для тигра з роду котячих, а потім перерости в розміри великих астероїдів, які незабаром зіштовхнуться із моїм мозком та вщент його спустошать. Може, я згусток плазми з якого утворюються блискавки? Можливо, я привид, яким усіх лякають та від якого кров в жилах стає твердоподібною? А може, я міраж, вигаданий кимось реальним, а моє життя дежавю, що повторюється з дня на день? Можливо, рослина, або тварина, гриб, або ж мікроб який, наче реп'ях, пристає до людей. А якщо усі вище перераховані речі теж не реальні? Можливо, все це, як летаргічний сон, а можливо, усе насправді? А як тоді буде після смерті? | чи я єдина така у всьому світі? Може, десь є мій двійник, або ж це я чийсь прототип?

Господи, скільки питань було, мій мозок прореагував вибухом, неначе розчин заліза, до якого додали їдку кислоти. Так, спокійно. Зараз мене хвилює інше питання. А про що зараз подумали ви, як мені дізнатися ,які думки стрепенулися у ваших голівках? А якщо ви навчилися не думати, і пропустили це повз себе? Прошу, навчіть й мене цього феномену- не думати. Не думаючи ні про що, дихати, сидіти та лежати, ходити, жити та й нічого не робити. Бо коли я хочу ні про що не думати, то вилізає інше питання: а як це ні про що не думати? Чому після всього сказаного хочеться кричати, оголити кулаки й злитися я ні на кого іншого, як тільки на себе. Та ні, досить. Я людина, я людина, я людина!!! Істота, що створена для того, щоб міркувати. Може, мене створили для того ,щоб я відкрила істину життя?! Напевно, я це зроблю! Звісно, я! Тільки прошу, благаю, чуєте усі?! Не забирайте у мене можливість думати, не забирайте, Богом прошу, не вчіть, залиште усе, як є. Істина сама мене знайде.

ОЧІ

У нього очі карі, як у мене,
Тому між нами зоровий контакт,
Я близько так не була ще ніколи,
Для нього все це звично, чи не так?
Його очима відкриваю Всесвіт,
А він моїми все нові шляхи.
Він є величний, мужній, авантюрний,
А я безстрашна, що там не кажи.
В його очах розпечені вуглинки
Я споглядала пильно і тривожно,
А він в моїх розгледів дві перлинки,
Постав переді мною переможно.
Від нього набираюсь сили духу,
Бо він кремезний, сильний, не маленький.
І ви подумали, що це є мій хлопчина?
Та ні, це кінь мій, коник вороненький.

Зільник Дмитро

учень 9 класу

Буського ОЗ ЗЗСО І-ІІІ ст. №1 Золочівського району

***

Не скажу: «Прощавай, мій краю, Україно!»

Твоїх земель обпечена рука

Дамоклів меч порвав канат й упав

На істинну твою серцеву віру.

Твій голос, що на тлі вогню тремтів,

Сказав востаннє: «Я тебе кохаю...

Скажи братам, мене хай не чекають...»

Знов свист ракет і попадання в ціль.

І зброя не відродить вже мерців,

Що полягли за рідну Батьківщину.

З обвалів чуто тихий плач дитини,

Так сильно тата син хотів зустріть.

Тремтить війна у низці цих рядків.

Хай знають всі – важка ціна свободи.

Сьогодні догорять свічки скорботи

Братів, сестер, синів, дочок й батьків.

А тисячі злетіли, наче птах.

Хай знають всі, що їхня смерть не марна,

Що кров уся пролита не задарма,

Що їхній дух завжди в наших серцях.

І вірю я – розквітне Україна!
А мир й добро все ж переможе зло.
І стане чистим неба полотно.
І стануть разом батько і дитина.

КОЛИ РОЗЛУЧАЮТЬСЯ ДВОЄ

(за мотивами Генріха Гейне)

«Коли розлучаються двоє,
За руки беруться вони,
І плачуть, і тяжко зітхають,
Без ліку зітхають, смутні.
З тобою ми вдвох не зітхали.
Ніколи не плакали ми;
Той сум, оті важкі зітхання
Прийшли до нас згодом самі».

Коли розлучаються двоє,
Не в такт б'ються їхні серця.
Весь жаль, всі сльози до болю
Не підуть вже з їхнього життя.
З тобою серця наші бились,
Щасливі були досхочу.
Любили, але розлучились,
І все ж, невідомо чому.
Бо коли розлучаються двоє,
За руки беруться вони,
То ж, Боже мій, де твої руки?
Чи справді разом були ми?

Беляєва Єва
учениця 9 класу
СЗШ № 99 м. Львова

ВІТЕР

Вітер покликав мене здалеку,
Вітер сказав: «Треба іти».
Не повідомив мою родину.
Просто вказав дорогу і втік.
Вітер повів мене за собою,
Вітер провів по волоссю рукою.
Він наче знає мої страхи,
Там, де є лише я і крик.
Вітер шепоче мені кожну ніч,
Вітер шукає допомоги скрізь.
Він наче каже: «Швидше біжи,
Позаду страх залишає сліди!»
Вітер провів мене до ріки,
Вітер сказав, що мушу пливти:
«Тільки не лайся на долю і шлях.
Твоє життя вбиває твій страх».
Вітер покинув мене одну,
Вітер залишив мене живу.
Дякую, друже, за твої слова.
Дякую. Знаю, я не слабка.

У МОГО БУДИНКУ...

У мого будинку вибиті вікна,
Зламани двері, дірки у стінах,
Подряпані шпалери, стеля
І знищені ущент всі меблі.
У моїх недругів свої проблеми:
Кому завтра залишити рани,
Як правильно ображати словами,
І чому світ такий несправедливий?
В моїй комірці забагато питань
На кшталт роздумів про дії та суті,
Обґрунтування думок та люті,
Деколи відвертий хаос та скрута.
Часом крізь побите скло проникає сонце.
Воно доторкається до мого волосся,
Торкається душі через зламани ребра.
Наповнює судини кров'ю.
Повертає натхнення. Відводить додому.
В такі миті світ вбирає у себе барви:
Пише вірші моїми руками,
Очі бачать все інакше –
Не сірі будні, бо життя знову справжнє.

РИМА

Рима щезла геть усюди,
Вийшла зовсім з голови,
Там тепер якісь прибудди,

Пліснява і таргани.
Рима вилилась у сльози,
Проросла десь у лісах.
Спів лунає там, де море
Й біля нього небеса.
Я стою на краю скелі,
Дивлюсь вглиб безкрайніх вод.
Якось дивно: я в пустелі
Поринаю у пісок.
Мить. Я вже стою у лісі.
Й біг, і знову до води.
Так хотілось впасти в море,
Захлинутися у нім.
Воно манить, воно кличе,
Воно... Зовсім як вірші...
Закликає усе ближче,
Щоб побути трохи з ним.
Щось кидає усе далі,
Забирає від води.
Буря, блискавка і вітер...
Заблукала у собі...

Франчук Ярина

учениця 9 класу

ЗЗСО I-III ст. с. Борщовичі Львівського району

НЕМАЄ НІЧОГО ІДЕАЛЬНОГО

(уривок)

Частина II

– І це все? – Люц з незрозумілим виразом обличчя дивиться на свою дорослу племінницю Дияволіну, яка розказала йому історію знайомства своїх батьків, що розповів їй Ерік.

– Так, все. А що?

– Можливо, від лица Еріка все і, справді, було так прекрасно, але ти хоча би раз... – В руках у демона з'явилась якась пухкенька книжечка, якій на вигляд вже далеко не один рік – ... Читала особистий щоденник Ліліт?

– Що?! Люце! Так не можна! Він же тому і є особистим, щоб його ніхто не читав! Очі Дияволіни наповнились злістю на свого дядька.

– Пф, вона вже 10 років, як загинула. А Ерік взагалі інколи його й з рук не випускав. Тобі, справді, не цікаво послухати історію знайомства своїх батьків від лица мами? Гаразд... Піду тоді віднесу цей щоденник назад у Світ Людей...

Дівчину немов переклинуло.

– Стій! Ем... Ну, якщо вона не дізнається...

Вони посідали на диван у Пекельному замку. В руках у Дияволіни за мить з'явилась чашка чаю з райських фруктів, яку начаклував їй Люц.

– Ну, тоді слухай уважно.

Історія Ліліт

Любий щоденнику! Мене вважають найгарнішою дівчиною на селі. Довге й м'яке блондинисте волосся, небесно-голубі очі, ніжний голос та добрий характер, - це все мені говорить кожен другий хлопець, якого я зустрічаю! Арг... Ну чому? Чому всі вказують тільки на мої зовнішні фактори! Ти така, ти сяка... Мені, звісно, дуже приємно за такі слова, але, крім зовнішності є ще внутрішній світ. Всі судять по обкладинці! Так, це добре, але коли приходиш до розмови, абсолютно ніхто не підтримує її! Ніхто не звертає увагу на те, що в нашій сільській в бібліотеці я постійний клієнт. Ніхто не звертає увагу на мій сад, на мій чай і прикраси... Таке відчуття немов, крім цін на ринку і городу, вони нічим не цікавляться. Чи справді у світі з'явиться чоловік, котрий буде цікавитися не тільки моєю зовнішністю... Але й справжньою мною?

Дата стерта

Любий щоденнику! Я його знайшла! Я знайшла цього чоловіка! Правда, точно не впевнена в цьому точно... Ах! Він гарний, розумний і такий цікавий... Він стільки всього знає, начитаний, напевно. Головне, він вміє підтримати розмову! А також він мене вислуховує і, справді, цікавиться тим, чим цікавлюсь я. Так, все, годі. Зупиню ці його вихваляння і розкажу, як це все було...

...Кінець весни. Судячи розташування сонця та тіні від дерев, це вже майже третя година дня. Ясне сонце засліплює своєї яскравістю, але не гріє ще так сильно, щоб хотілось вмерти від жару. Навпаки, було тепло і легкий вітерець гойдав зелені листочки дерев лісу. Ще два дні тому було похмуро, зимно і йшов дощ, і так на період декількох днів. Тож де-не-де все ще були сліди калюж і багнюки.

Ліліт прийшла у ліс разом з плетеним кошиком, щоб назбирати стиглих ягід, листочків та квітів. А, може, ще й завдяки вологій погоді знайде пару десятків грибів? Це, звичайно, не осінь, але грибочки такі смачні... Капелюшок прикрашав голівоньку дівчини, а його комбінація з легким платтям ніжного фіолетового відтінку гармонійно доповнювали одне одного.

Ось вона вже почала наповнювати кошик рослинами, як аж раптом до неї хтось підійшов.

– Добрий день, мила леді, скільки я разів був у цьому лісі, але бачу вас вперше.

Міг би я з вами познайомитися?

Дівчина обернулась і добрі небесно-голубі очі поглянули на демона, а на обличчі дівчини була найгарніша усмішка, яку він коли-небудь бачив.

– Доброго, так, звичайно. Мене звать Ліліт, а Вас?

– М-мене Ерік...

Цей чоловік був серйозним на перший погляд, але як тільки вона глянула на нього, він відразу розм'як і став сором'язливим і, здається, навіть не впевнений у своєму імені...

Гостре око Ліліт відразу помітило таку невпевненість Еріка через неї. Таке часто трапляється з тими, хто виявляється закоханим у неї. Вона навіть вже звикла до цього. Можливо, зараз вона би й продовжила займатися своїми справами, не звертаючи увагу на новоявлену компанію, якби не його одяг і зовнішність.

Ерік – високий худий чоловік з широкими плечима та великими сильними руками. Широкі брови, зелені очі з дивними червонуватим відтінком, високі вилиці, кирпатий носик та пухлі губи. У нього акуратно лахмате волосся, (таке взагалі може бути?) що прикривалось милою шапочкою. У Еріка точно є смак до одягу! Темна сіра сорочка, що елегантно підкреслювала та обтягувала його фігури і, і... Мускули! У її селі такою красою тіла володіє дуже небагато хлопців. Чорні штани зі шкіряним поясом. На руці золотий браслет, якого доповнює перстень на середньому пальці.

– Я-я з сусіднього села. Я був у церкві, вирішив зразу зайти у ліс і вдихнути цей аромат свіжості. На цій частині ніколи не бував і от заблукав. Не підкажете мені дорогу, як можна вийти? – усміхнувся.

Яка ж у Еріка чарівна усмішка... Демонові ніяк не хотілось завершувати зустріч з дівчиною, тому продовжив.

– І я помітив, як ви щось збираєте, вам допомогти?

– Так, так, звичайно я вам допоможу знайти вихід!

Вони розговорились. Довгі години летіли непомітно швидко!..

Словік Ольга

учениця 8 класу

СЗШ №84 ім. Блаж. Й. Гордашевської м. Львова

ДО НЕВІДОМОГО ГЕРОЯ

Присвячується Невідомому Героєві, якого поховали у Львові 11 листопада

У Львові поховали невідомого Героя.

На кладовищі,

де тисячі імен написані на хрестах,

що підпирають наше небо.

Там квіти не в'януть

і сльози не висихають.

А старі могили прислухаються до нових молитов.

Поховали на землі,

за яку він заплатив життям.

За яку він пішов на смерть,

і врешті перемиг.

Невідомий герой,

за невідомих обставин.

Коли сонце зійшло, і попрощалося з ним.

Він народився не для війни,

і жив не для того, щоби лежати тут.

Але його дорога – вічність,

до якої веде стежина нашої пам'яті.

Попри це кладовище,

яке зібрало понад триста тисяч секретів різних часів.

Могил стає все більше,

між рядами самотньо гуляє дошкульний біль.

Сирени продовжують вити.

Коли вони нарешті замовкнуть?

Щоб цей солдат міг заснути,

а не блукати у пошуках того, хто прийде віддати честь.

В центрі з'явилася Площа Ангелів,

де щодня Львів оплакує і проводить Героїв.

Невідомого солдата також провели тут.

З Площі Ангелів – на Небо до Марії.

Залізного купола не існує,

світ кудись покотився,

поки Невідомі солдати лягають кистями за свободу,

спокутуючи гріхи предків,

яким колись забракло мужності відрубати чуже.

У Львові тепер є «Марсова родина».

Вона знає ціну незалежності.

Прошиту кров'ю їхнього роду.

Вона знає ціну «сьогодні», бо в їхніх рідних забрали «завтра».

Образ Героя розмиває львівський туман,

Спогади не підписані.

Горе не відплакане.

Хтось колись його колисав, водив до школи.

Сварив за провини. Цілував.

Тепер його обняла земля.

Тепер він – небесне тіло.

Поза часом. Поза літерами на хресті.

Його більше не наздожене куля.

Не розірве граната.

Не накриє «Град».
Він приїхав зі щитом – на щиті.

Невідомий Герой.
Відомої на весь світ країни.
Він загинув у квітні.
Ймовірно, у боях за Попасну. Можливо, у пропасниці.
Ніхто ніколи не дізнається.
Коли він дивився у вічі ворогу.
Чи був він безстрашний, чи тремтів від жаху.
Про що думав, чого хотів?
За що боровся, чому поліг.
Кому хотів сказати останні слова,
якими вони були.
Якими були його очі,
що відбилося в них.
Як він зустрів смерть,
як прийняв вічність.
З яким серцем.
Про яку країну мріяв,
яке бажання востаннє загадав...
Щодня місто втрачає опору,
щодня – скорбота.
Голуби п'ють воду з мокрої бруківки,
в якій відбивається душа Невідомого воїна.
Осіню та зимою завжди важче сприймати втрату.
Весною приходять відлига,
хоча не відлягає від серця.
Влітку все цвіте.
Але не розквітає сад в душі.

Невідомий цвіт.
Невідомий Герой.

Його могила ніколи не заросте.
Її доглянуть вдови і матері інших захисників.
Бо він – невідомий герой тільки за написом,
а насправді подвиг його – відомий,
і назавжди записаний на скрижалях нашої перемоги.

***

У Львові поховали невідомого Героя.
На кладовищі,
де тисячі імен написані на хрестах,
що підпирають наше небо.
Там квіти не в'януть
і сльози не висихають.
А старі могили прислухаються до нових молитов.
Промінь світла все одно забіжить у львівську кам'яницю.
Через столітні вітражі.
Підніметься на міську Ратушу,
і накреслить Його ім'я.

Синицький Богдан

*учень 8 класу
гімназії № 2 Червоноградської міської ради*

СІМ ДАРІВ

Дякую, Боже, за мудрість мою,
що ТАКУ насолоду дарує,
Що можу я чути повсюдно
І вухом, і серцем Тебе.
Дякую, Боже, за розум,
Що стежкою добре веде,
Що в пастку попасти мені не дає
І можу я знати Тебе.
Дякую, Боже, за раду Твою,
Що знаю, як вибір зробити,
Що вмію когось захистити,
До доброго легко навчити.
Дякую, Боже, за мужність мою,
Що силою все надихає.
Що всі тягарі проганяє
І людськеє серце скріпляє.
Дякую, Боже, і за знання,
Що розганяють темряву дня,
Що допускають правду щодня
І відвертають вправно від зла.
Дякую, Боже, за страх до Святого,

Що починає тихість мою,
Що перевищує гордість мою
І вперто тримає мене на плаву.

СЛОВА ДЛЯ МАМИ

Мамочко люба, можна прийду?
Пташинкою тихою на руки впаду...
Посидимо разом... Я стільки скажу...
Таємно всі фото тобі покажу.
Мамочко мила, квітко моя,
Хай світиться усмішка мила твоя!
Хай серце не знає болю і сліз,
А думка злітає то вгору, то вниз!

У ЧАСІ ВІЙНИ

Вірне серце лікаря служить у строю -
береже він тіло воїна тихо в бою.
Добре слово капелана гріє у вогнях -
береже він серце воїна щиро в боях.
Мужність рятувальника не стоїть в кінці -
він рятує надбане в мирному житті.
Працьовитість волонтера сили додає -
підтримку, опору всюди він везе.
Світлі очі воїна захищають нас,
б'ють безжально ворога і кричать весь час.
Тихі сльози матері крапають щодня,
молять в Бога милості, в нашого Отця.

Степанюк Анастасія
 учениця 8 класу
 гімназії № 10 Червоноградської міської ради

ТИ ТІЛЬКИ ВІР

*«І буде мир...
 І вишні зацвітуть
 У рідному моєму краї.
 Лелеки добру звістку принесуть:
 «Кінець війні, ми ворога здолали!»
 (О.Горголь-Ігнат'єва)*

Зима. Морозець. Віє прохолодою. Завтра вже четвер. Майже кінець тижня. Треба Світланці старанно підготуватися до уроків, встигнути допомогти мамі, провести час з молодшим братиком, скласти плани на вихідні, помріяти. Не судилося. Ворог зруйнував усе.

Ніколи не забуде дівчина ранок 24 лютого 2022 року. Окупант зазіхнув на її, нашу, землю, ступив на неї своїм брудним черевиком.

У домі Світланки тишина. З екрана телевізора ведучі говорять про оборону Києва, про перших загиблих та поранених. Надходить інформація про можливе дистанційне навчання. У голові хаос. Хочеться кричати, кудись бігти, щось питати. Починається паніка. Мама Світлани тримає себе в руках, заспокоює її і брата. Усі чекають якихось новин. Новини надходять щоразу гірші, і в них не хочеться вірити. Невже це правда? Таки війна! Боляче, моторошно стає на душі. Чому? За що? Навіщо? Адже війна несе смерть, кровопролиття, сльози, горе, зруйноване дитинство, скалічені долі, сирітство. З того лютого дня і зима вже не зима, і літо вже не літо, і Світланка вмить подорослішала.

Багато чого змінилося в нашому житті та Світланчиному відтоді, як почалася повномасштабна війна. Десятки міст стоять зруйновані, люди покинули свої домівки і поїхали за кордон чи в різні куточки України. Мою тепер вже подругу теж спіткала така доля.

Світланці з батьками вже приходилося залишати свою домівку у 2014 році. Проживали вони тоді на Луганщині. Деякий час сім'я дівчини була в окупації, але, як свідомі українці, вирішили переїхати в інший регіон рідної неньки-України. Оселилися вони на Херсонщині, в селищі Сірогози. З початком війни тато подруги Світлани пішов воювати, захищати територіальну цілісність держави, а подруга з мамою та братиком Тарасиком переїхали в наше місто. Так Світланка потрапила у наш клас. Вона ділилась і ділиться зі мною щодня своїми думками, спогадами та мріями.

Вирішили їхати до Львова. Дорога була дуже довгою та тривожною. Зі слів дівчинки, небезпека чатувала на кожному кроці. Кругом галас, плач, чути постріли, гуркіт. Нарешті автобус рушив.

Та, покидаючи рідну домівку вдруге, дорогою в інше місто сумні думки ні на мить не покидали її. «Цікаво, що буде через десять або двадцять років на нашій землі? – думала Світланочка. – Можливо, ця війна закінчиться... А якщо ні? Невже ми назавжди покинемо свій дім, до якого я так прикипіла душею та серцем, через бої у країні? А можливо, навпаки все буде добре і цей жах закінчиться? Кожен українець надіється на перемогу нашої рідної України? Чи є ті, хто вболіває за нашого лютого ворога? А можливо, нам знову доведеться виїхати, тільки на цей раз в іншу країну? А може, ми до того часу вже помremo? На жаль, ніхто не знає, що буде через день, двадцять років, двадцять днів, навіть двадцять годин. Сподіваюсь, ми ще будемо живі у той час, будемо мешкати в рідній Україні, хоч навіть у поганих умовах... А якщо у мене ця війна забере родичів, сім'ю, моє життя?...»

Світлана довго роздумувала, уявляла себе в різних ситуаціях, відганяла недобрі думки подалі. Несподівано для себе задрімала. Коли дівчинка прокинулася, то побачила праворуч біля себе старенького дідуся, який солодко спав, упершись головою в спинку крісла, яке стояло перед ним. Вона здивувалася, адже сиділа скраю,

а тут невідомо коли біля неї через перехід опинився сивочолий дідусь. «Ото і сон міцний вдався», – здивувалася вона і поринула далі у сновидіння.

Та одного осіннього дня, на перерві, подружка поділилась зі мною і своїм сном.

– Привіт, чарівна дівчинко, – промовив чийсь незнайомий голос.

– Мої вітання, мужній воїне, – здивовано відповіла я і відчула себе дуже щасливою.

Оглянулася навколо, а кругом стоять новобудови, яскравіють між ними дитячі майданчики, чути сміх дітей, поруч радіють їх батьки, цвітуть сади, у повітрі пахне жасмином, достатком, ніжністю та теплом.

– Де я? – спитала у незнайомця.

Усміхнувшись, він відповів:

– Ти у своєму рідному, але вже у мирному, відбудованому після війни селешці. Зверни увагу, як море шумить, пташки співають, веселка після дощу виграє різними барвами, хмарки витанцьовують у небі свій літній вальс. Упізнала?

– Так, я впізнала свою місцину, – прошепотіла я, – вона ще ніколи не була такою гарною та затишною.

– Хто ти, друже? – спитала я у ще зовсім юного воєнного.

– Я – твій та свого народу Захисник. Я зі своїми побратимами зроблю все, аби звільнити нашу Україну від ворожої навали. Ти тільки вір мені та передай іншим...

– Дякую тобі, Воїне Світла, та твоїм друзям-воїнам за незламність, нескореність та віру в перемогу. Ми будемо за Вас молитися! Повертайтеся живими!

– Доню, доню, з ким ти розмовляєш і махаєш рукаю? – злякано спитала мене мама.

– З оборонцем рідної землі, – промовила я сама до себе. І на душі стало легко та спокійно. «Ти тільки вір, тільки вір...», – лунало в голові.

На початку зими дорогою зі школи Світланка вирішила розповісти мені розпочату ще восени розмову з дідусем – пасажиром в автобусі.

– Очі не хотіли розплющуватись. Я ще декілька разів прокрутила у своїй уяві сон і прокинулась. Дідусь уже теж не спав після втомлюючої дороги і з цікавістю розглядав мене та інших людей в автобусі. Несподівано наші погляди зустрілись.

І ми з ним розгомонілись, – каже Світланка. – Він запитав, звідки та куди їдемо. Я йому відповіла, що втікаємо зі своїх Сірогоз, яке захопили вороги. Після цього пройшло кілька хвилини. Важкі спогади не дуже спонукали до розмови. В очах в обох стояли сльози.

– А ви чому сумні? Ви теж втікаєте від війни? – запитала Світлана. – Чи я помиляюся?

– І так, і ні...

– Не розумію Вас.

– Я, дитино, майже все своє життя кудись втікаю, шукаю кращого, але й досі не знайшов. Мабуть, така доля мені судилася. Розповім, якщо хочеш послухати.

– Так, дідусю, хочу. Може, мої думки хоч на трішечки покинуть мене.

– То слухай. Звуть мене Степаном, як і мого діда. Родом ми були з Донеччини, з Донбасу, як прийнято було говорити. Дід мій був трохи заможною людиною, годував худобу, мав трохи поля. Працював з раннього ранку до пізньої ночі, щоб родина жила в достатку. Але прийшла нова влада, назвала його куркулем і відправила зі сім'єю далеко... Бодай і не згадувати куди... Там дід і загинув. Мого батька, який був тоді ще немовлям, вдалося таємно передати на станції далекій родичці, яка й виховала його як рідного сина, бо її діти загинули від голоду в тридцять третьому... Потім війна, тяжкі повоєнні роки, важка праця. Шукаючи кращої долі, батько ще юнаком переїхав до Києва. Тут познайомився з дівчиною із Західної України. Невдовзі й одружилися, народився я. Раз у рік ми відвідували родичів маминих на Західній Україні та батькових – на Сході. Тому ще дитиною я зауважив, як відрізняється світогляд жителів центру України, Заходу та Сходу. Не один раз запитував батька, чи він не хоче повернутися на свою малу батьківщину. Він відмовчувався. Проживши життя, я зрозумів чому. Там, на Донеччині, люди не цінують свого, рідного, не вчаться на помилках. Більшість розмовляє мовою ворога. Нехтують звичаями та традиціями дідів-прадівів. Забули про Бога та духовні цінності. Занадто довіряють сусідам, які чинили звірства в минулому. Мало хто цікавиться історією України. Після сказанного дідусь довго мовчав і дивився у вікно. Я теж не говорила, не хотіла засмучувати людину ще більше.

Зібравшись з силами, дід Степан продовжив:

– Змінюється час, змінюються покоління, змінюється клімат, а ворог в українців залишається один і той самий.

– А я думаю, яких це ви сусідів згадуєте? Тепер зрозуміла – росію.

– Так, внучко. Тільки ми починаємо підніматися з колін – нас знов знищують, вбивають, спалюють. Як Маріуполь, Бучу...

Обом по обличчю покотились сльози. Серце застукало ще дужче. Душу стискав гнів. Кожен думав про своє, про наболіле. Згадавши свій денний сон та зустріч у ньому з Воїном, я повеселішала і почала переконувати дідуся Степана, що на цей раз усе закінчиться добре, що ворога буде подолано назавжди. А ми, молоде покоління, виправимо помилки минулого і сьогодні, і на нашій, Богом даній землі – Україні, запанує мир та спокій. І зачитала дідові уривочок свого улюбленого вірша «Украдена весна» Олени Горголь-Ігнат'євої:

Підніметься з руїн моя країна,
 Бо мужності такої світ не знав.
 По силі духу ти одна така єдина.
 Повернемось до мирного життя...

Автобус нарешті прибув до Львова. Дідуся вже чекали родичі. Я попрощалась з ним і передала слова борця за волю країни: «Ми обов'язково переможемо. Вірте!».

Я зі Світланкою сиджу за однією партою. Підтримуємо одна одну у всьому. А ще коли починають вити сирени і ми біжимо в укриття, то однокласниця заспокоює усіх, згадуючи слова зі сну незнайомця у військовій формі: «Все буде добре. Мій сон в руку. Тільки вірте».

Сьогодні неділя, за вікном знову зима, надворі похмуро, на душі теж, дерева стоять голі, сніг забув до нас дорогу, світ в очікуванні Різдва. А ми – перемоги.

Наші сім'ї здружилися. Подружка з мамою та братом мають завітати до нас на Святвечір. Ми тепер всі разом чекаємо повернення з війни тата Світлани Ігоря. І кланяємося низько нашим Героям за життя...

Дорога подруго Світланко, ти теж повернешся до своєї рідної домівки. Тільки вір!

Горбань Дарина

*учениця 8 класу ліцею №93 м. Львова
вихованка літературної студії «Галиця»*

***

«Кохана, пробач, але я не танцюю.
Я танцюватиму завтра, та лиш не сьогодні.
Сьогодні, я втомлений, я знову працюю.
Не ночуватиму вдома, там діти голодні».
«Кохана, пробач, сьогодні не вийде.
Мене запросили, вернусь знову пізно.
У мене ще й спина так нині знов ниє,
Та ми потанцюємо, люба, ще, звісно!»
«Кохана, пробач, що постійно тікаю.
У мене завдання, купую ікони.
Коли потанцюємо? Чесно, не знаю».
Ми не потанцюємо, певно, ніколи...

***

Келих вина ще горів у вогні,
А гострі уламки порізали шкіру.
Знов ми у всесвіті двоє одні.
Знов ми у щастя втрачаємо віру.
Той келих візьму, що в вогні не згорів.
Легені наповню я кров'ю своєю.
Я серцем твоїм вже давно захворів.

Ти будеш для мене навіки зорею.

ЛІЛЯ

Розлите вино, свічки на балконі.
За ним йде туман, що чіпляє поріг.
Там й очі мінливі, і гарні, й безсонні.
Волосся – пелюстки, бо біле, як сніг.
Безжурна і чиста, як квітка у полі.
Чарує й рятує зі сміхом своїм.
Тікає далеко від чесної долі.
Тікає по щастя вона навздогін.

***

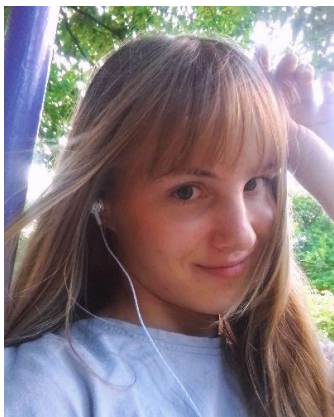
Танцює зі смертю в пекельному танці,
А смерть рве волосся і дряпає шкіру.
Він їй наступає на ноги уранці.
Вночі вона мстить душевному звіру.
А друг злої смерті чорта колихає,
І смерть все кружляє навколо і скаче.
Радіє, сміється, напевно, не знає,
Що він усередині знов гірко плаче.
І чорт підростає, клянеться лиш смерті:
Він буде вбивати, вкінці, до нестями.
Він рватиме рани, що були подерті.
Він всіх у минулому зробить мерцями.

***

Писав я лиш нашу найдовшу історію.
Та тільки тебе в ній зовсім не було.
Підтверджуєш знову любовну теорію.
На дно викидаєш її, щоб втонуло.
Сама ти ламала кістки, по бажанню.
Та я лиш терпів, щоб ти веселилась.
Для мене ти вибрала це покарання.
Я знову терпів, щоб ти лиш не злилась.
Я буду терпіти, чекати, хотіти.
Надіятись більше на це милосердя.
Та хоч не існує, хоч буде боліти:
Чекаю безглузлого благословення.

***

Вона не згубилася в темних провулках.
Не в центрі столиці чи десь в магазині,
Серед незліченної купи помилок,
Не в лісі на сплутаній чимось стежині.
Вона загубилася в чужому волоссі.
В чужих міцних пальцях і в погляді ночі.
Згубилася, як голка у полі, в колоссі.
Згубилася, щоб бачити ці рідні очі.
Вона загорталась в обійми руками.
Обличчя ховала в чужій сильній шиї.
Блукала по шкірі своїми губами.
Для нього єдиного серце відкриє.

Канда Вероніка

учениця 8 класу ліцею № 18 м. Львова
вихованка літературної студії «Галиця»

СПРАВЖНЯ ДРУЖБА

У лісі білочка гуляла,
Горішки всі собі збирала.
Аж ось побачила кота,
І в ліс втікати почала.
А котик дивитися, сумує,
Бо білку він завжди шанує.
Але вона цього не знала,
Тому так швидко утікала.
І думала, він хоче з'їсти,
А він хотів лиш гратись сісти.
І кіт Сірко став муркотіти,
За нею бігти, пояснити,
Вона на дерево залізла
І довго не хотіла злізти,
Обрала високо гілля
Й уважно слухала кота.
А як він все їй розповів,
І гратись знову захотів,
То білка з радістю спустилась
І очі в неї засвітились.
Муркоче кіт: «Ти чарівна?»,
«Звичайно! Королева ж я!»,

І котик з білочкою гралась,
 Нічого в світі не боялись.
 А білка – королева лісу,
 Керує кожним, навіть лисом,
 Та котиком не керувала
 Лиш другом назавжди назвала,
 А в дружбі вищого нема,
 У ній рівні всі, всі рідня.
 Як котик з білкою дружи,
 Нікого не принижуй ти.
 І буде добрий, кращим світ,
 Знайомся з усіма, як кіт.

ЧАС

Час біжить лише вперед, ти його не спиниш,
 Не зупиниш все на мить, що було не зміниш.
 Швидко-швидко він летить біля сонця, хмари.
 Він лікує рани нам, але також ранить.
 Час не спиниться ніяк, навіть серед ночі,
 Він весь час кудись біжить, як заплющу очі.
 Щось минає, щось прийде, і так без упину.
 Часе, ти такий швидкий, зупинись на хвилю.

***

Радій життю, радій йому, бо є чому радіти,
 Хоч інколи, твоє життя – це не барвисті квіти.
 Але запам'ятай одне – що вічно так не буде,
 І з часом у твоє життя прийдуть теж добрі люди.
 І з часом сонечко тобі знов щиро посміхнеться,

І з часом доля у житті щасливою назветься.
Тож ти завжди іти вперед, ніяк не піддавайся,
Повір у себе і назад уже не обертайся.
І пам'ятай, що кожен день – це ще одна можливість,
Тож користуйся нею ти, і долю свою зміниш.

***

Посміхнусь тобі, моя маленька,
Ти така чудова і гарненька.
Кожен день мене ти обнімаєш,
Усміхатися усіх навчаєш.
І говориш – я любов твоя,
Просто знай, ти сенс мого життя,
Я тебе ніяк не відпущу,
Дуже сильно вже тебе люблю,
Люблю твої ручки, очі, сміх,
Ти велика радість для усіх,
Ти велике щастя, нашій світ
Згодиться з цим кожен, навіть кіт,
Елю, ти – найкраща, дорога,
Ти є протилежність всього зла.
Зараз біля мене ти лежиш
І давно уже спокійно спиш.
А вночі притулиш знов мене,
Знай, що дуже люблю я тебе.
Вдень запалим знову свічки ми,
Будем гратись разом, я і ти.
І читатимемо разом всі книжки,
Кращої сестри вже не знайти.

Воловецька Юлія

учениця 7 класу
СЗШ №77 м. Львова

МАКСИМКО І МАШИНКА

Як завжди, на Максимка у дитячому садочку чекали друзі. Попрощавшись із мамою, він швиденько побіг до них бавитись. В усіх друзів були дуже гарні машинки – новенькі, різнокольорові, з яскравими колесами, з дверцятами, які могли відкриватися. Аж дух захоплювало! А улюблена Максимкова машинка була старенька, пошарпана, без одного колеса. Він дістав її з кишені і захотів приєднатися до перегонів, які влаштували хлопчики.

Ті зневажливо подивилися на Максимка.

– Що, батьки пожаліли гроші на нову машинку для тебе?

Хлопчик почервонів. Батьків він дуже любив, вони його теж. Просто завжди були зайняті і не помітили, що Максимкова машинка вже потребувала заміни. Засмучений, він відійшов від гурту.

Цілий день його думки крутилися навколо старенької машини. «Що ж робити? Просити батьків? А що, якщо у них дійсно на нову іграшку немає грошей? Буде соромно чути від них відмову. Так, ніби я не думаю про потреби родини», – голова розколювалася від думок.

Ідея прийшла сама по собі, коли він вже і не сподівався. Він сам заробить гроші на свою іграшку!

– Мамо, як ти дивишся на те, що я зароблятиму гроші, виконуючи завдання, які мені даси? – Максимко знайшов вдалу, як йому здавалося, хвилинку для запитання.

– Добре! – мама вирішила, мабуть, що це якась його нова гра, і не запитала, для чого йому гроші.

Першим завданням від неї було помити після вечері посуд не тільки за собою, але й за всією родиною. Хлопчик мив тарілки та горнятка, посміхаючись, уявляючи, що тримає у руках свою новеньку машинку. Мама дотрималася угоди і заплатила за роботу.

Наступного дня Максимко допоміг татові помити його машину. Робота принесла йому надзвичайне задоволення. Виявилось, що це зовсім не важко! Миючий засіб на губці створив пухнасту піну. Хлопчик уявив собі, як митиме свою новеньку машинку. Машина батька блищала на сонці золотом. Батько дістав з гаманця гроші:

– Тримай. Заробив! – сказав він посміхаючись.

У бабусі Максимко заробив за розсаджування квітів. З дідусем навчився косити траву. Звісно, газонокосаркою йому занадто рано вправлятися. Але він збирав траву до купи, а потім – до мішечків.

– Будь-яка робота є цінною, – дідусь був щедрим.

Допомога родині приносила одне задоволення. Він вже почав забувати про машинку – стільки всього сталося за кілька днів. Згадав про неї, ідучи до магазину з мамою. «Попрошу її зайти до іграшкового відділу, подивлюся чи вистачить зароблених грошей», – думка знову намалювала яскраву машинку.

– Але ж у мене немає зараз на іграшки грошей, – захвилювалася мама.

– Я просто подивлюсь, – загадково посміхнувся Максимко.

У відділі машинок на нього чекала вона – яскрава, з блискучими дверцятами. Кожна її деталь була виразною, мініатюрно справжньою. Віконця, кермо, сидіння... Вона так і просилася до рук.

– Подобається? Хочеш її купити? – голос консультанта пролунав несподівано.

– Дайте, будь ласка, її потримати.

Мама замислено спостерігала. У руках машинка здавалася ще кращою.

– Цього вистачить? – Максимко дістав з кишені зароблені гроші.

Продавець кивнув, взяв гроші, дав решту і квитанцію.

– Тобі ще на морозиво вистачить, – посміхнувся він.

– От для чого ти заробляв гроші! – мама була вражена.

– Але ж я ще й родині навчився допомагати! Машинка у мене є, тепер буду це

робити для вас безкоштовно!

Посміхалася мама, посміхалося сонечко. І новенька машинка посміхалася у Максимкових руках.

Салань Софія

учениця 7 класу

НВК «СЗШ №2-гімназія» м. Трускавця Дрогобицького району

МАМИНА ВИШИВАНКА

Мені мама сорочку оцю вишивала...

На столі біля неї ікона стояла.

Вишивала мама і просила в Бога,

Щоб в її дитини була добра доля.

Щоб оберігала її Мати Божа,

Ангел-охоронець стояв на сторожі.

Лилася пісня тиха ,чарівна,

І мама була неначе царівна.

Казала: «Ось вишию хрестиком білу сорочку

На щастя, на радість тобі, люба дочко.

Прикрашу намистом, дам нитку сріблясту,

Щоб став візерунок на диво прекрасним!»

Я взяла вишиванку: «Спасибі, матусю!»

Щоразу тепер як у неї вдягнуся,

Чую мамину пісню ніжну, чудову,

Чую напутнє татове слово,

Бачу квітучу мою Україну,

Бачу червону її калину

І бачу маму – веселу, щасливу

За свою рідну, любу дитину.

МИ ВАС ПАМ'ЯТАЄМО!

Ви не загинули – ви в небо відлетіли журавлями,
Ви перейшли у вічність назавжди..
А в дома дотепер на вас чекають мами
І просять в гості в свої сни.
Прилиньте до домівок, дітки,
Краплинкою дощу весною,
Теплим промінчиком улітк,
Пухнастою сніжинкою зимою.
Бо наяву не стріти вас ніколи,
Не доторкнутись до синів живих,
І іменами вашими вже називають школи,
Ви – їхня пам'ять, приклад мужності для них.
Синочки – славні діти України,
Ви молодість життя за неї віддали,
І не вагались ні хвилини,
Коли на смерть за неї йшли..
Як хочеться щоби живими на майдані ви стояли,
А не в граніті на усі віки,
Та ви героями посмертно стали,
Вже сотнями за рідну землю полягли.

***

О Пречиста Мати Божа!
Ти на світі усе можеш!
Колись ти над Почаєвом Покров свій розгорнула
І стріли ворога назад до нього повернула.
Покровом своїм край цей захистила

На камені відбиток сліду свого залишила.

Ми дотепер цілуємо той слід

Допоки буде існувати світ.

Зараз в молитві, Богородице, благаю

Я твого захисту для всього краю

Щоб зберегла ти Україну,

А кожен ворог від меча свого загинув,

Щоб наші воїни-захисники

Живими повернулися з війну,

Щоби під мирним небом України

Не залишалися страшні руїни,

Міста і села знову розцвіли,

І діти більше вже не бачили війни.

Щоб слова ``ворог`` на Землі не існувало

А людство в щасті ,мирі процвітало,

Здоров'я один одному просили в Бога,

І світлою була у майбуття дорога.

Стецькович Вікторія

учениця 6 класу

Судововишнянського ліцею імені Тадея Дмитрасевича,
вихованка літературної студії «Галиця»

ВІЙНА

Як зараз важко дітям спати,
Як страшно чути вибухи гармати,
Як серденько болить за татом,
Який пішов за рідну землю воювати.
Та ворогам нас не здолати!
Ми любим рідну Україну і будем її захищати!

ЛАСТІВКА Й ВЕСНА

Є країна чарівна
Наступила в ній біда.
Стали люті холоди
Грім, гроза, дощі й сніги.
Люди тепло повдягались
Й у домівки поховались.
Тільки Ластівка одна
Не сховалася вона.
Скули її холоди
Плаче бідна: «Згину я!

Ой весна, до нас прийди
Холод швидко віджени!
Знову квітки народи
Сонце в небо запусти!»
А мороз почав сміятись:
«Ха-ха-ха, не повернеться весна,
А навіки буду я!»
Ластівка засумувала
І тихесенько сказала:
«Сонечко, до нас прийди!
Побори всі холоди!»
Тепер дощ почав сміятись:
«Ха-ха-ха, сонця нема,
З'їв давно вже його я!»
Ластівка голову підняла,
З усіх сил защебетала
Пісню дзвінку, чарівну
І покликала весну.
Бачить – йде весна,
Відганя холод вона.
Сонце в небі появилось,
Квітки гарні розцвіли.
Всі навколо дуже раді,
Що немає вже зими.
Ластівка крилом змахнула
Й полетіла до весни.
Їй подякувала гарна,
Що прогнала холоди.

ПРОХАННЯ ДО МИКОЛАЯ

Що за свято, нагадаю –
День Святого Миколая!
Ти до мене приходи,
Подарунок принеси.
Бути чемною старалась,
Час дарма не марнувала,
І до Бога помолилась,
Та у школі гарно вчилась.
Ти багато не неси!
ЗСУ ще залиши!
Хліб, вода, шапки, куртки
Краще їм ти принеси.
Хоч дитина ще мала
Розумію – що війна,
Але мрію ти мою
Виповни, тебе прошу!
Мрія в мене є одна,
Україна щоб цвіла,
Повернулись батьки
Із жахливої війни.

Яцюк Дарина
учениця 5 класу
Львівської лінгвістичної гімназії

ПЕРЕДРІЗДВЯНИЙ ВЕЧІР

Тихий передріздвяний вечір.

У каміні весело танцювали вогники полум'я. Кімнату наповнював запах свіжовипечених пампухів. Біля вікна красувалась вічнозелена ялинка. Запалені свічки зігрівали погляд самотніх сердець. Книги на полицях давньої бібліотеки в очікуванні вечірнього читання. За вікном лютувала непокірна хурделиця. Перехожі поспішали до рідних осель, щоб приготуватися до Святвечора. Все навкруги затамувало подих в очікуванні різдвяного дива.

Модест сидів у старому кріслі. Думки хлопчика були лише про батьків. «Чи прийдуть вони на Різдво?» – думав він. Батько хлопчика із початку війни в Україні пішов захищати свій рідний край, а мама стала волонтером. За ним доглядала бабуся Ольга Григорівна, добра та лагідна. У неї була найчарівніша професія - вчитель скрипки. Бабусі у своїй хатині за містом було дуже самотньо. Тому вона була рада приїхати на Різдво до свого онука. Дідусь Микола помер два роки тому, але Ольга Григорівна не здавалась і наполегливо продовжувала займатись музичним ремеслом. Бабуся була щасливою, бо дуже любить Різдво, а ще вчора її ученицю зарахували в студентки консерваторії. Тому вона натхненно підспівувала від звуку колядки «Тиха ніч, свята ніч...» Бабуся навчила Модеста чарівній грі на скрипці. Вона була найвправнішою господинею, а страви на Святвечір у неї виходили чи не найкраще.

Поклавши інструмент, Ольга Григорівна сказала:

– Модесте, допоможи мені, будь ласка! Треба принести з комори картоплю і

капусту – наліпимо вареників!

- Так, звісно! Вже йду! – відповів хлопчик, випроставшись із крісла.
- Дякую! – усміхнулась старенька.

Хлопчик побіг до комори і дістав усе необхідне та подався до кухні.

Кухня була світла і досить велика, у неї могли б вмістися всі знайомі – вчителі бабусі із музичного коледжу. Стіни кухні були розмальовані у жовтий колір із химерними червоно-зеленими візерунками. Мама Модеста розповідала, що це яворівський розпис. Пічка була розташована у кутку - це місце, де вона зберігала тепло. Шафи із спеціями розмістилися на лівому боці від вікна, холодильник був навпроти печі. На дерев'яному столі вже було готове все, щоб замісити тісто для вареників.

- Бабусю! Ходіть сюди!
- Іду, іду... – почувся старечий голос Ольги Григорівни.

Її кроки відлунювалися по всьому коридору.

- Ось я приніс картоплю, капусту, як Ви казали! – сказав Модест.
- Молодець!

Ольга Григорівна взялася місити тісто. Хлопчик став допомагати їй і вже за декілька хвилин вони почали робити начинку. Спершу бабуся поставила на плиту картоплю, а Модест тушкував капусту:

- Треба стушкувати багато капусти – примовляла баба – Ще салат зробимо.

Коли начинка була готова, бабуся ліпила вареники, а хлопець ставив кип'ятити воду.

– Скоро усе буде готове! Пампухи є, вареники... – перелічувала бабуся складуючи один за одним вареники у воду. - А точно! Модесте, будь ласка, вийми сухофрукти із тієї полицки – вона вказала на одну з них.

– Добре! – він побіг діставати яблука, груші, сливи..., які мама сушила, ще минулого літа – Ось! – він поклав пакетик біля бабусі.

- Спасибі! Ти не забув про нашу щорічну різдвяну традицію?!
- Ні! Звичайно ж не забув! То коли будемо починати? – запитався хлопець.
- Мабуть коли докипить узвар – тоді і підемо.

Традиція у Модеста і його бабусі була досить незвичайна! Щорічно вони знаходили нужденних людей і віддавали їм часточку своєї святкової вечері.

– Що ж! – зітхнула бабуся – можеш, онуче, помаленьку – потихеньку збиратися! Поклади у мій кошик вареники, пампушки з маком, ружею, вишнею і ще каструльку з грибною юшкою та салат із тушкованої капусти, а я наллю у термос узвар і візьму паперові тарілочки і стакани.

– Біжу! – промовив Модест.

Вони йшли тихими вулицями. У будинках палав вогонь від свічок. Було видно красиво прикрашені ялинки. Люди всідалися за стіл і починали їсти. На вечірньому небі мерехтіли зірки. Цікаво, про що вони думають? Із роздумів Модеста вивів голос бабусі:

– Ось і ми прийшли! Вітаю у притулку для потребуючих «На крилах Янгола»!!!

Будинок біля якого вони зупинилися не мав різдвяної атмосфери. Його стіни були сірі-сірі, жодних ялинок, жодних прикрас...

– Ой лишенько, що тут сталося – забідкалась бабуся.

– Як люди тут живуть!? Гаразд, ходімо в середину!

Всередині будинок здавався ще похмурішим ніж зовні. Охоронці ніби привиди ходили довкола:

– Добрий вечір, пані! – привітався чоловік у чорному костюмі.

– Веселого Різдва!

– Що? Сьогодні вже Різдво? – здивувався охоронець.

– Яке нахабство! – буркнула Ольга Григорівна.

– Ви хочете віддати хлопчика до нашого приту...

– Як Ви собі дозволяєте таке казати. Він мій онук, – перебила бабуся чоловіка.

– Я ж не знав, – розгубився охоронець – бо від старенької пані не очікувано таке почути! Так, бабуся Модеста ще той міцний горішок! – Чому ви прийшли?

– Я б хотіла пригостити людей з вашого притулку часткою моєї святкової вечері!

Охоронець на мить задумався:

– Ну що ж... Гаразд, проходите за мною!

– Дякую! – сказала Ольга до чоловіка в чорному костюмі, а до Модеста промовила – ходімо!

Вони йшли довжелезними сходами:

– Ми на місці – сказав охоронець і погукав людей –прямуйте коридором там побачите їх!

– Добре! Дякую! Ходімо, Модесте.

Вони пройшли коридором і побачили нужденних людей.

Здебільшого це були люди, які втратили свій дім через війну.

– Люди! Веселого Різдва! Ми хочемо пригостити вас часткою нашої святої вечері! Підходьте і беріть їжу! – сказала бабуся.

До неї по черзі ішли люди. Вони казали теплі слова вдячності, а бабуся просто кивала у відповідь.

Підійшла жінка, яка довго вдивлялася у бабусине лице. Раптом жінка вигукнула:

– Ольго! Як же ми давно не бачилися!

– Еммм..., - промимрила бабуся.

– Та це ж я! Ілона! Пам'ятаєш мене? – запиталася дивна жінка.

– Ілоно! Де ти була?

– Я ... я ... я – Ілона схлипнула – я жила в ... в ... Херсоні ... і ... і ко ... ко ... ли ... коли почалась війна, до ... до... нашо ... го ... будинку ... прийшли во ... во ... рожі ... солдати. Мого чо... чо... ловіка... схопили, а я врятувалася і ...

Тут Ілона вже заридала.

– Ну чого ти? Все добре! – заспокоювала її бабуся Ольга.

– Може ти підеш до нас додому?

– Чудова ідея, але я вам не заважатиму?

– Ні!

Ілона зраділа.

Йшли вони мовчки. Ілона часто схлипувала, а бабуся тримала її за плече. Модест запитав хто така Ілона, а бабуся відповіла, що це її знайома. Коли вони

прийшли у домівку, то допомогли гості переодягтись у свої старі речі, зате чисті. Посадили Ілону за стіл, вкривши пледом, та розпочали святкову трапезу.

Стіл був покритий скатертиною вишитою червоними маками. Бабуся традиційно подала кутю, борщ з вушками, грибну юшку, вареники, голубці, маринований оселедець, мариновані гриби, заливну рибу, тушковану капусту, квасолі, узвар, пампушки.

Бабуся з Ілоною гомоніли довго про минуле і теперішнє, про батьків хлопчика, і не оглянулись як швидко промайнув час.

– Дякую! Мені треба йти! – сказала гостя.

– А де ти будеш сьогодні ночувати? – запитала бабуся.

– У мене є одна знайома у цьому місті! – посміхнулась Ілона, а хлопцеві сказала:

– Тримай це тобі. Можеш загадати будь-яке бажання і воно здійсниться. Відкрити потрібно завтра, як різдвяний подарунок – вона тицьнула йому в руки дерев'яну коробку і підморгнула.

– Ну бувайте! Дякую!

Коли гостя пішла, бабуся вклала хлопчика спати. Проте він не міг заснути, все думав про дивну коробку. Хлопець повірив пані, мабуть, вона вміла переконувати. Модест притиснув коробку до себе і загадав бажання. Потрібно дочекатись завтра!

Настав ранок! Хлопчик прокинувся та подався до ялинки, де його чекали омріяні подарунки. Він був дуже вдячний бабусі, яка так дбає про нього. Хлопчик підготував подарунок для неї – сережки.

Раптом Модест згадав про диво – коробку гості. Побіг до кімнати та відкрив її. І ... побачив у середині різдвяну кулю. Але вона була незвичайна. На червоному склі кульки відображався не він ..., а там були його мама і тато. Ніби живі! Батько наче підморгував йому. Хлопчик усміхнувся. До нього підійшла бабуся, взяла хлопця за плече і ніжно поцілувала. Це був найкращий різдвяний подарунок для нього.

Віра створює дива. Люди чекають дива та не бачать що воно десь поруч... у наших серцях.

Качмар Яна
 учениця 5 класу
 Шегинівської ЗСШ І - ІІІ ст. Яворівського району

ЗИМОВА ПРИГОДА КОТИКА ПУШКА

Пушок прокинувся сьогодні від несподіваних і незнайомих йому звуків. Відколи він живе у цьому затишному будинку разом із бабусяю Ганною, йому доводилось чути різне: як падала ненароком мітла, як дощик постукував у шибку, як мишка шаруділа у дірці... А от такий шум, що доносився зі двору, котик почув вперше. Цікавість, що ж там відбувається за вікном, перемогла страх, – і котик з розгону стрибнув на вікно. Пушок прекрасно знав, що вазон, який красувався на вікні пишними квітами, міг впасти на долівку в будь-який момент. І тоді «підє в рух» рушник, що завжди висїв біля печі і пах свіжими булочками. Але цей рушничок іноді слугував бабусі як «вихователь» для «Шкідника» - таку другу кличку мав котик, якщо щось витворив в кімнаті.

На щастя, вазон не впав, і Пушок почав розглядати через шибку, що ж там діється надворі. Такого чуда він ще не бачив : з неба летів, кружляв і легко лягав на землю білий пух.

– Що ж це таке падає з неба ? – подумав котик, адже він народився весною і зими ще ніколи не бачив.

А те, що падало на землю, було таким пухким, як його шерсть.

Спочатку він лапкою хотів через скло зловити біле-біле чудо і скуштувати на смак, потім, коли подув вітер і почалася хурделиця, котикові стало на мить страшно.

Але знов цікавість переборола страх. Не минуло й хвилини, як він уже грався зі снігом: стрибав, метушився, перевертався..

Як би чудово не було гратись зі снігом, зима – не для котів. Дуже швидко холод пробрався до лапок Пушка і голод також дав про себе знати. Котик вже збирався йти до хати, коли почув біля хвіртки дивні звуки, схожі на тужливу мелодію або чийсь тривожний спів. Підійшовши ближче, він побачив поранену синичку. Вона не могла рухатись і її вже майже всю засипало снігом. Пушкові стало дуже шкода бідної пташки, тому він взяв непритомну пташку у свої зуби і поніс до хати.

Сьогодні Пушок – господар в домі, бо бабуся поїхала до дітей у місто. Він обережно напоїв пташку тепленьким трав'яним чаєм, поклав її обережно, як дорогоцінний скарб, на лежанку, і ліг собі поряд, щоб зігріти своїм теплом.

За декілька хвилин синичка прокинулась, оглянувшись і з переляку спитала:

- Де я ?
- У мене вдома, – відповів приязно Пушок.
- Як я потрапила в твій дім?
- Я знайшов тебе і приніс сюди. Ти не пам'ятаєш, що трапилось з тобою?
- Один хлопчик поцілів у мене камінцем. Я впала... Більше нічого не пам'ятаю.

А ти – котик ? Я тебе боюся, бо ти можеш мене з'їсти. Моя мама казала, що ми маємо боятися котів.

- Якби я хотів тебе з'їсти, то не рятував би..., – підморгнув Пушок.
- Дякую, що не залишив мене. До речі, мене звать Мілка. А тебе?
- Пушок, а іноді – Шкідничок, – усміхнувся котик

Синичка ще хотіла щось сказати, але не зуміла, бо заснула міцним сном.

Минали дні. Пушок з Мілкою заприятелювали і стали друзями-нерозлийвода. Разом гралися, каталися на санчатах, ліпили снігову бабу... Кожного дня вони придумували нові ігри та розваги і синичці було комфортно проживати в домі бабусі Ганни, проте вона дуже сумувала за своєю родиною. Одного вечора вона зізналася про це своєму другові Пушку.

Рано-вранці, коли Мілка ще спала, котик відправився на пошуки її рідних. І на щастя, довго шукати не довелося. Як тільки він опинився вкінці вулиці – побачив

зграю синичок, які про щось голосно вели суперечку. З почутих фраз Пушок зрозумів, що вони шукають Мілку.

Пушок знав: наблизитися близько і щось говорити до синичок - не вийде, бо коти для синичок, як і для всіх птахів, - вороги. Тому він щодуху кинувся бігти додому, щоб повідомити Мілці приємну новину.

Щемлива зустріч Мілки зі своїми рідними змусила Пушка зронити сльозу.

Він стояв обабіч дороги і спостерігав, скільки радості і щастя принесла ця зустріч Мілці. А синички вже і забули, що кіт для них – загроза: вони обступили Мілку зі всіх боків і навіть не звертали на нього уваги, а вона захопливо розказувала про свого рятівника.

– Ось знайомтесь – Пушок, мій найкращий друг і рятівник, – прошебетала щаслива синичка

– Кіт-рятівник? – здивувались пташки.

– Саме так. Коли мені було дуже боляче і холодно, він врятував мене і зігрів, він допоміг мені віднайти найцінніше – родину.

Синичкам було дивно і незрозуміло таке чути, та вони низько схиляли голови і подякували Пушкові. А Мілка щиро обійняла свого друга і пообіцяла прилітати кожного дня.

Пушок щасливий повертався додому.

– От буде про що розказати бабусі, - думав він.

Смолінська Ірина
 учениця 5 класу
 СЗШ №34 м. Львова ім. М. Шашкевича

МИНАВ ВЖЕ ВЕЧІР

Минав вже вечір.
 Надходила темненька ніч,
 Що заманила у цікавий сон.
 Такий, що аж душа раділа.
 Я, немов пташка, що з вирію летіла,
 Верталася у рідний край
 З казковою природою.
 В свої Карпати!
 Їх велич та краса
 Стрічали й чарували.
 Неначе діти, сміялися
 І простягали руки до небес
 Піймати зірку – гори.
 І так манили
 Торкнутись серцем до краси:
 Дзвінких потоків чистих рік,
 Гірських джерел та водоспадів,
 Лісів дрімучих, полонин,
 Могутніх скель та шурхіту лавин...
 У цій красі злилася я з природою

І наче стала невіддільною частинкою.

СТАРЕНЬКА ЯБЛУНЯ В САДУ

Старенька яблуня в саду
Росте у бабці край городу.
Така красива, пишна.
Доглядає її бабця, береже,
А красуня їй свої плоди дає
Такі рум'яні та розкішні.
Сидить бабця у тіні,
Ласує яблуком і згадує своє дитинство
Таке веселе й безтурботне.
Ото були часи!
І соловейко приліта
Життя своє виспіває.
А час летить... Надходить вечір.
Під яблуною ще сидить бабуня.
Їй так ще хочеться побути
Тою маленькою красунею.

НАУКА ГНОМИКА

Жило собі у маленькому будиночку авокадо. Звали його Мері. Найбільше любило воно гуляти лісом, але на жаль мама Мері не відпускала його. Він ще був зовсім маленьким.

Якось він пішов до лісу не спитавшись дозволу. Мері дуже подобався спів пташок. Краса нескінченна. Ходив він собі, ходив. І на зустріч йому, по дорозі,

зустрівся гном. Маленький чоловічок привітався. Мері також. А потім гном його спитав:

- Авокадо, авокаденько, чи був ти чемним сьогодні?
- Так, – сказав він брешаючи.
- Зрозуміло. А то часом не ти мамі не сказав, що йдеш до лісу?
- Ні, не я, – почервонівши відказав він.
- Ага, брешаєш?! – сказав чоловічок.
- Вибачте мене. Я вже біжу додому!
- До побачення! – одказав гном.
- До побачення! – крикнув Мері.

І так авокадо, після зустрічі з маленьким чоловічком, говорив мамі куди йде й приходив до лісу пригостити ласощами гномика. Й жили вони довго та щасливо.

ЗМІСТ

Деленко Марія (передмова).....	4
Мішина Марія.....	6
Шайда Юрій.....	13
Ковальчук Катерина.....	16
Бойчак Надія.....	19
Вовчук Єлизавета.....	21
Костецький Матвій.....	23
Василишин Надія.....	26
Вагиль Олександр.....	29
Губанова Анна-Марія.....	32
Федьків Анна.....	35
Панкевич Соломія.....	38
Нірода Юліана.....	43
Мирун Юрій.....	48
Карплюк Катерина.....	50
Веселовська Катерина.....	53
Стецькович Анна-Марія.....	56
Левків Анастасія.....	59
Плохих Софія.....	62
Павлечко Богдана.....	65
Лош Юстина.....	69
Зільник Дмитро.....	72
Беляєва Єва.....	74
Франчук Ярина.....	77
Словік Ольга.....	80
Синицький Богдан.....	84
Степанюк Анастасія.....	86
Горбань Дарина.....	91

	118
Канда Вероніка.....	94
Воловецька Юлія.....	97
Салань Софія.....	100
Стецькович Вікторія.....	103
Яцюк Дарина.....	106
Качмар Яна.....	111
Смолінська Ірина.....	114